

DRAUGAS

PERIODICALS
June 9,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, BIRŽELIO – JUNE 9, 2000

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06/08/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.113

Kaina 50 c.

Priimtas įstatymas, kuriuo būtų geriau nesinaudoti

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) — Seimas priėmė įstatymą, kuriuo nustatoma karo padėties įvedimo ir atšaukimo tvarka Lietuvoje.

Dabar Konstitucija numato, kad prireikus ginti Tėvynę arba vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus, Seimas įveda karo padėtį, skelbia mobilizaciją ar demobilizaciją, priima sprendimą panaudoti ginkluotąsias pajėgas. Ginkluoto užpuolimo atveju, kai kyla grėsmė valstybės suverenumui ar teritorijos vientisumui, prezidentas nedelsdamas priima sprendimą dėl gynybos nuo ginkluoto puolimo, įveda karo padėtį, skelbia mobilizaciją ir teikia šiuos sprendimus tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui.

Tačiau pati karo padėtis iki šiol nebuvo apibrėžta.

Priimtas įstatymas nustato karo padėties įvedimo ir atšaukimo tvarką, Lietuvos bei užsienio piliečių teisių ir laisvių apribojimus, valstybės institucijų įgaliojimus bei žmonių, įstaigų ir organizacijų veiklos ypatumus įvedus karo padėtį. Be to, ribojamos žmogaus teisės naudotis privataus gyvenimo, būsto neliečiamumu, laisvė reikšti savo įsitikinimus, ieškoti, gauti ar skleisti informaciją, ribojama laisvė kilnotis, vienyti politines partijas.

Nepaisant opozicijos atstovų kritikos, parlamentarai 64-iais balsais „už“, niekam nebalsavus „prieš“ bei 14 parlamentarų susilaikius, priėmė įstatymą, pavadinę jį „teisės aktu, kuriuo geriau niekada nepasinaudoti“.

Socialliberalų iškeltai idėjai nusimato liūdna pabaiga

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) — Vienas prieštarų vertinamo sumanymo sumažinti gynybos išlaidas autorių, Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) vadas Artūras Paulauskas baiminasi, kad šis sumanymas Seime bus sužlugdytas.

Socialliberalai pasiūlė 2000 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimus, kuriais siūloma papildomai 147,7 mln. litų iš valstybės biudžeto suteikti švietimo bei mokslo ir studijų sistemai. Šią idėją savo parašais, pasinaudodami konstitucine teise rengti įstatymą, paremė maždaug 100,000 Lietuvos piliečių. Tačiau projektą jau negaliam įvertinti vyriausybė ir du Seimo komitetai.

Spaudos konferencijoje Seime ketvirtadienį A. Paulauskas teigė, kad minėtasis įstatymo projektas yra pirmasis piliečių bandymas pasinaudoti Konstitucijoje įtvirtinta teise siūlyti įstatymą. Anot A. Paulausko, jeigu šis sumanymas žlugtų, pilietiai nusiviltų savo Seimo nariams ir nenorės dalyvauti Seimo rinkimuose.

Įstatymo projektui, kaip žalingam krašto apsaugai ir supriešinamam dvi esmines valstybės institucijas, nepitarė vyriausybė bei Seimo Biudžeto ir finansų, Švietimo, mokslo ir kultūros, Valstybės valdymo ir savivaldybių bei Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetai.

Pasak A. Paulausko, per diskusijas Seime jis neišgirdo argumentų, kodėl nevertėtų mažinti krašto apsaugos išlaidų.

Socialliberalų vado teigimu, jo partija siūlo kompromisą — kad vyriausybė ieškotų lėšų švietimo sistemai.

Spaudos konferencijoje A. Paulauskas pakartojo NS nuostatą, kad Krašto apsaugos ministerija gaunamas lėšas naudoja neracionaliai. NS išplatintame pareiškime abejojama dėl Valstybės gynybos sprendimo didinti kariuomenėje tarnaujančių šauktnių skaičių.

Naujoji sąjunga (NS) emėsi Ezopo kalbos ir į politinę sceną išleido asilę Rožą. Romus naminis gyvulys, apginkluotas karišku šalmu, šovinių apkalba, pistoletu deklui ir kompasu prie kanopos, ketvirtadienio

pikete surengtame prie Seimo rūmų, socialliberalų manymu, turėjo kovoti už lėšų švietimui padidinimą. Romiją Rožą piketo dalyviai parėmė plakatais su užrašais „Neišsilavinęs jaunuolis nebus geras kaimynas“, „Naujoji sąjunga renkasi švietimą“ ir panašiai.

Kaip aiškino žurnalistas, pagrindiniams piketo žiūrovams, NS vicepirmininkas Gediminas Dalinkevičius, „savo tautai ir savo švietimui mes privalome skirti tiek pinigų, kad neliktų Rozos įvaizdžio“. Pasak jo, tokiu netiketu renginiu norima atkreipti valdžios dėmesį, jog negalima ignoruoti 100,000 piliečių nuomonės, kurie pritarė papildomam švietimo finansavimui.

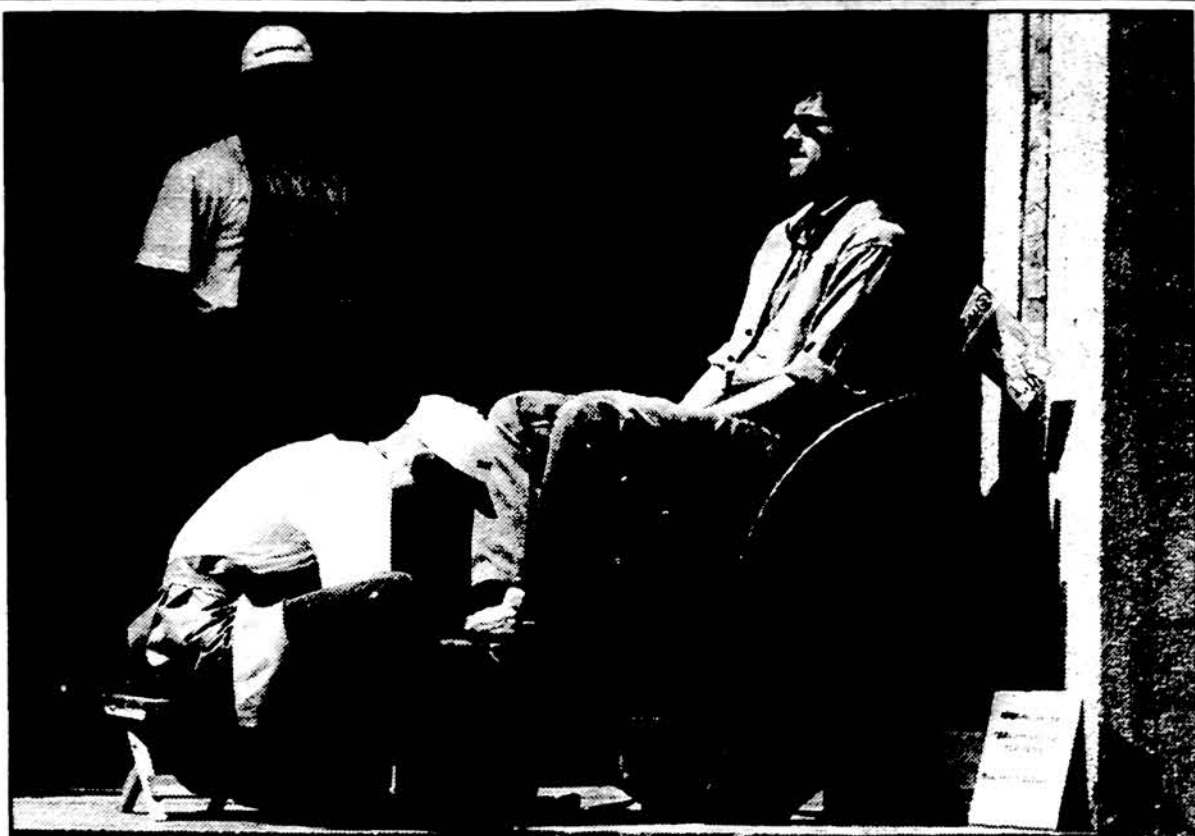
Anot jo, asilo dalyvavimas pikete nėra gyvūnų teisių pažeidimas, o humoro turi būti ir politikoje.

Grūto parko priešininkai sulaukė solidžios paramos

Vilnius, birželio 8 d. (Elta) — Prie antrus metus besitęsiančios Vilniaus Sąjūdžio grupių ir kitų visuomeninių organizacijų kovos prieš sovietinio laikotarpio skulptūrų parodą Grūto parke prisijungė ir valdančioji partija. Ketvirtadienį į premjerą Andrių Kubilių kreipėsi Seimo konservatorių frakcija, prašydama pripažinti Gedimino Vagnoriaus vyriausybės 1998 m. gruodžio 31 d. nutarimą dėl Grūto parko netekusių galios.

Pazymoje, skirtoje šiam klausimui, frakcija atkreipia dėmesį, kad skulptūrų rodyto konkurso sąlygos padiktavo vienintelį būdą, nesuteikdamos galimybių ieškoti planų ir sprendimų, kaip išrinkti geriausią variantą. O 1999 m. atlikti skulptūrų paruošimo darbai neatitinka Statybos įstatymo reikalavimų ir vertintini kaip savavališka statyba. Be to, Konservatorių frakcijos nuomone, vyriausybė, igaliodama Kultūros vertybių apsaugos departamentą pasirašyti su „Hesonos“ klubo skulptūrų panaudos sutartį, iš esmės pažeidė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir dispona-

vimo įstatymą, kadangi Seimas nebuvo nustatęs teisės spręsti skulptūrų naudojimo klausimą.

Lietuvoje 9 mėnesius iš eilės didėjęs nedarbas, jau antrą mėnesį nežymiai mažėja. Kovą sieks 11,4 proc., per balandį nedarbo lygis sumažėjo 0,2, per gegužę — 0,1 proc. ir birželio 1 dieną sudarė 11,1 proc. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, nedarbo lygis yra 3,3 proc. didesnis. Darbo biržos duomenimis, birželio 1 d. Lietuvoje buvo 195,700 bedarbių — 2,000 mažiau nei gegužės 1 d. Bedarbio pašalpas gavo 31,100 žmonių, arba beveik trečdaliu daugiau nei tuo pačiu metu pernai. Gegužė buvo įdarbinta beveik 10,000 darbo ieškančių asmenų, o nuo metų pradžios — 36,100. Dar 36,600 gyventojų buvo nukreipta į aktyvias darbo rinkos politikos programas.

Nuotr.: Batų valymas gatvėse — dar neįprastas vaizdas Lietuvoje, tačiau atsiradus šiai paslaugai, tikimasi sukurti nemažai darbo vietų.

Protestuojantys ūkininkai miestiečiams veltui dalins pieną

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) — Lietuvos žemdirbiai, nepatenkinti pieno supirkimo kaina ir nusivylę susitikimais su pieno perdirbėjais, rengiasi naujiems protestams, pranešė Valtiečių partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis. Pasak jo, ketvirtadienį prie pieno supirkimo punktų buvo susirinkę apie 20,000 žemdirbių.

Po susitikimų su pieno perdirbėjais paaiškėjo, kad neišsprendėms, o veltui jį i miestiečiams, kad praėjus kelioms dienoms po žemdirbių protestų, pieno perdirbėjai nebeturės darbo.

pieno perdirbėjais nepavyko rasti.

R. Karbauskis sako ketinąs su ūkininkais susitarti, kad jie neparduotų pieno perdirbimo įmonėms, o veltų jį i miestiečiams, kad praėjus kelioms dienoms po žemdirbių protestų, pieno perdirbėjai nebeturės darbo.

Buvęs bankininkas neišvengė pasikėsinimo

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) — Vilniuje ketvirtadienio rytą nuosloje Tyzenhauzų ir Dzučių gatvių sankryžoje nenustatyti asmenys iš granatsvaizdžio šovė i lengvąjį automobilį „Lincoln“, kuriuo važiuavo buvęs neoficialus banko „Ekspress“ prezidentas 47 metų Vladimiras Naidunas ir jo vairuotojas. Abu jie sužeisti ir nuvežti i ligoninę.

Vilniaus apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroras Ramutis Jancevičius sakė, kad medikai jam pranešė, jog V. Naiduno gyvybei ir sveikatai pavojus negresia. Jis sužeistas nespėjus, turi šauną, davė parodymus i ligoninę atvykusiems pareigūnams.

Pareigūnai nustatė, kad i automobilį buvo šauta iš maždaug už 70 metrų esančių kapinačių, kai šalutiniu keliu važiuojantis automobilis „Lincoln“ buvo stabtelėjęs sankryžoje. Sprogmuo pataikė i priekinį automobilio stiklą ir išlėkė pro užpakalinį langą. Pasak prokuroro, šūvis iš rusų gamybos vienkartinio granatsvaizdžio „Mucha“ buvo nukreiptas i V. Naiduną, kuris sėdėjo ant priekinės sėdynės šalia vairuotojo.

Jeigu šūvis būtų buvęs taiklesnis, automobilis „Lincoln“ būtų susprogdintas visiškai, nes granatsvaizdis „Mucha“

gali pashauti tanką.

Nedidelis „Ekspress“ bankas bankrutavo 1995 metų kovą. V. Naiduno bylą del banko lėšų iššvaistymo dabar tiria Generalinė prokuratura. 1996 m. gegužės 26 d. Vilniaus centre buvo susprogdintas abejotino vardo verslininko Rimanto Grainio automobilis, R. Grainys žuvo. Jis buvo vienas neoficialių „Ekspress“ banko vadovų. Tada pareigūnai buvo įtarę, kad V. Naidunas organizavo R. Grainio automobilio susprogdinimą, tačiau įtariamai nepasitvirtino, nes paaiškėjo, kad kitų nusikaltėlių užsakymu i verslininką pasikėsino neseniai išaiškinta Valerijaus Januškevičiaus gauja.

Generalinės prokuratūros Organizuočių nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras Saulius Veršackas sakė, kad prokuratūroje tiriamas baudžiamoji byla, kurioje V. Naidunas kaltinamas „Ekspress“ turto pasisavinimu stambia mastu, valiutinių operacijų pažeidimu šiame banke, dalyvavęs pasikėsinime sukčiauti stambia mastu, dokumentų suklastojimu. Kaltinamajam paskirta kardomoji priemonė — apie 40,000 litų užstatas.

Bylos tyrimas užsitęsė 6 metus, nes buvo atliekami patikrinimai i užsienio valstybes siunčiami teisines pagalbas prašymai, kurių dar iki šiol laukiama.

Žemdirbių atstovai teigia, kad nuo gegužės 1 d. liberalizavus pieno supirkimo kainas, Lietuvos pieno rinkoje „vyrauja sumaištis“. R. Karbauskis teigė, jog kai kurie ūkininkai nesuprato, kad liberalizavus pieno supirkimo kainas, žadėta 100 litų kompensacija dėl sumažėjusių pieno supirkimo kainų bus mokama ne kas mėnesį, o tik vieną kartą.

Vakarų Europoje bus galima paskanauti lietuviško sūrio

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) — Jau nuo kitų metų pradžios Lietuva galės padidinti savo sūrio, lieso pieno miltų ir sviesto eksportą i Europos Sąjungos valstybes, sako žemės ūkio ministras Edvardas Makelis.

Šią savaitę E. Makelio vadovaujama delegacija i Europos Sąjungos valstybių pareigūnai Briuselyje pasirašė susitarimo dėl prekybos iki Lietuvos įstojimo i ES sutarties protokolą.

E. Makelis sakė, kad nuo šių metų vasario trukusios derybos su ES dėl pieno produktų eksporto kvotų iš esmės užbaigtos. „Dabar išsiderėtų eksporto i Europos Sąjungą kvotų dydžiai turi pritari ti Lietuvos vyriausybė“, sakė E. Makelis.

Anot ministro, Lietuva nuo 2001 metų pradžios i ES galės eksportuoti 5,000 tonų sūrio kasmet (dabar — 1,700 tonų). Lietuvos delegacija pasiekė, kad lietuviško sūrio eksporto i ES kvota kasmet iki 2004 metų būtų didinama 15 procentų.

Taip pat susitarta dėl 5,000 tonų lieso pieno miltų eksporto i ES kvotos (dabar — apie 4,000 tonų). Šio produkto eksportas i ES ateityje turėtų didėti po 10 procentų. Lietuva i ES valstybes taip pat galės eksportuoti 1,750 tonų sviesto kasmet (šiomet — 1,500 tonų). Kasmet sviesto eksporto kvota turėtų didėti 10 procentų.

Pasak E. Makelio, iš dešimties i ES stojančių valstybių tik trims pavyko susitarti dėl prekybos sąlygų.

Tėvynėje pasižvalgius

* Lietuva bus europietiškos minties rėmėja Karaliaučiuje, skirdama lėšų Eurofakulteto įkurimui šioje Rusijos srityje. Vyriausybė posėdyje antradienį skyrė 25,000 litų Užsienio reikalų ministerijai Eurofakulteto įkurimo Karaliaučiaus valstybiniame universitete išlaidoms iš dalies padengti. Eurofakulteto rėmėja Lietuva tapo kartu su Danija, Vokietija, Švedija, Suomija, Norvegija ir Lenkija, projektą finansuoti įsipareigojo ir Europos Komisija. (BNS)

* Lietuvos apeliacinis teismas, nagrinėjantis nuotekų 1991 m. sausio 13-sios samokslininkų apeliacinius skundus, nusprendė byloje atlikti teisminį tardymą ir patenkino nuteistojo Mykolo Burkevičiaus prašymą kviešti liudytoju Seimo narį Andrių Butkevičių. Nuteistojo M. Burkevičiaus teigimu, neseniai Lietuvos ir užsienio spaudai duoti A. Butkevičiaus interviu apie 1991 m. sausio įvykių skiriasi nuo teisme duotų parodymų. Interviu Lietuvos žiniasklaidai A. Butkevičius sakė, kad dar prieš sausio įvykių žinojo, jog prie Vilniaus televizijos bokšto būdėjusiems žmonėms gresia mirtinas pavojus. M. Burkevičius taip pat paprašė iškviešti ir apklausti interviu su A. Butkevičiumi parengusius žurnalistus. (BNS)

* Numatoma, kad ateityje Lietuvos mokyklose už maistą mokiniai atsisakytinės specialiomis kreditinėmis kortelėmis. Tokiu būdu būtų pažabota prekyba narkotikais švietimo įstaigose, kuri kelia didelį nerimą ne tik mokinių tėvams, bet ir valdžios atstovams. Pinigus i mokinių kortelės pervestų tėvai arba tam tikrais atvejais — socialinės rūpybos skyriai. Tai atstotų maistpinigių, o vaikai negalėtų įsigyti narkotikų. Kiekvienas mokinukas žinotų savo kortelės PIN kodą, tačiau išlieka pavojus, kad jie kreditinę kortelę taip pat gali išmaišyti i narkotikus. (Elta)

* Lietuvos olimpinės rinktinės inventoriumi iš Vyriausybės rezervo fondo paskirta 578,000 litų, už kuriuos bus perkama 9 dviračiai, 4 baidarės ir 2 valtyų akademinių plaukiumi. Kol kas finansavimo olimpinei rinktinei trūksta, nes valstybė neskiria visų žadėtų pinigų. Lietuvos sportininkų kelionę i Sydney olimpiadą finansuoja Tautinis olimpinis komitetas (TOK).

* „Portland Trail Blazers“ klubo vidurio puolėjas Arvydas Sabonis gali pirma laiko nutraukti savo karjerą NBA ir grįžti i Europą. Juo rimtai susidomėjo viena turtingiausių Italijos „Serie A-1“ krepšinio lygos komandų Bolonijos „Kinder“, kurios sensacingus ketinimus patvirtino du pagrindiniai Italijos sporto dienraščiai „Corriere dello Sport“ ir „La Gazzetta dello Sport“. Ar italams pavyks prisivilioti A. Sabonį, turėtų paaiškėti artimiausiomis savaitėmis. A. Sabonis atstovauja italas Luciano Cappicchio yra nuolatinis žaidėjų „tiekėjas“. „Kinder“ savininkams. Pagal dabartinę sutartį, A. Sabonis priklausys „Trail Blazers“ dar vienerius metus. (Elta)

* Seimo narys konservatorius Juozas Galdikas nusprendė palikti politiką. Konservatorių frakcijos posėdyje jis paprašė neįtraukti jo pavardės i šiuo metu sudarinėjamą Tėvynės sąjungos kandidatų i Seimą abecėlinį sąrašą. 41 metų politikas plačiau nekommentavo tokio apsisprendimo priežastį. Prieš tapdamas Seimo nariu, iki 1996 m. rugsens, jis dirbo Vilniaus savivaldybės Sveikatos apsaugos, sanitarijos ir higienos skyriaus vedėju. 1996-1998 m. — buvo sveikatos apsaugos ministras. Nors šios Seimo kadencijos nariams liko dirbti dar 5 mėnesiai, apie ketinimus palikti politiką jau anksčiau yra pareiškę trys Tėvynės sąjungos nariai — partijos pirmininkas vicepirmininkas Antanas Stasiškis, partijos priežiūros komiteto pirmininkas Algirdas Katkus ir Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas Antanas Matulas. (BNS)

* Šiomet žadama atnaujinti lobiių paiešką Kuršių mariose ties Preila. Felicija Gaiziūnienė, kurios sodyba stovi toje marių pakrantės vietoje, kur prieš porą metų buvo ieškoma lobiių, teigė gavusi Vokietijos televizijos NDR žurnalistų laišką, kuriame rašoma, kad jie surinko pakankamai lėšų i planuoja atvykti vasarą tęsti pradėtų darbų. Senųjų Neringos gyventojų nurodytą marių vietą užpėnai nesėkmingai bandė nusaistinti Klaipėdos mokslinei techninėi įmonei „Geoprojektas“. Pasak F. Gaiziūnienės, šimet vokiečiai planuoja atsivežti savo technikos ir specialistų, o visus darbus atlikti labai greitai. „Geoprojektas“ darbo greitis užsieniečių nepatenkino.

* Nuo liepos 1 d. Veisiejų pensionatas priims norinčius apsigyventi šioje įstaigoje asmenis, nukentėjusius nuo nacistinės Vokietijos okupacinės valdžios.

* Šabtajus Kalmanovičius neatsižada „Žalgirio“, rašo „Kauno diena“ (06.08). Garsus krepšinio rėmėjas teigia, jog padės savo mylimai komandai, jeigu pribręš toks reikalas. „Manęs niekas neišvare iš komandos, pats išėjau savo iniciatyva“, kai mūsų nuomonės nesutapo su buvusiais partneriais. Galui vėl sugrįžti, jeigu matysiu, kad esu reikalingas žalgiriečiams“, sakė Š. Kalmanovičius. „Esu gyvas, neprarandu optimizmo ir tikėjimo, kad greitai visiškai pasveiksiu. — i Kauno dienos klausimus telefonu iš Maskvos žvaliai atsakinėjo jis. — Prieš kelias savaites Vokietijoje buvau operuotas, liepos pirmomis dienomis vel vyksiu i Frankfurtą prie Maino, kur vietas medikai man padarys dar vieną didelę operaciją. Po jos, tikiuosi, nebus jokių sveikatos sutrikimų, galesiu dažniau apsilankyti Lietuvoje, kaip ir ankstesniais metais, vel sukstis verslo ir sporto įvykiuose“. (Elta)

KALENDORIUS

Birželio 9 d.: Šv. Efraimas; Felicija, Gintas, Gintė, Maksimijonas.

Birželio 10 d.: Diana, Galindas, Liutgarda, Margarita, Vainius, Vilgaile, Žybartas.

SPORTO

APŽVALGA

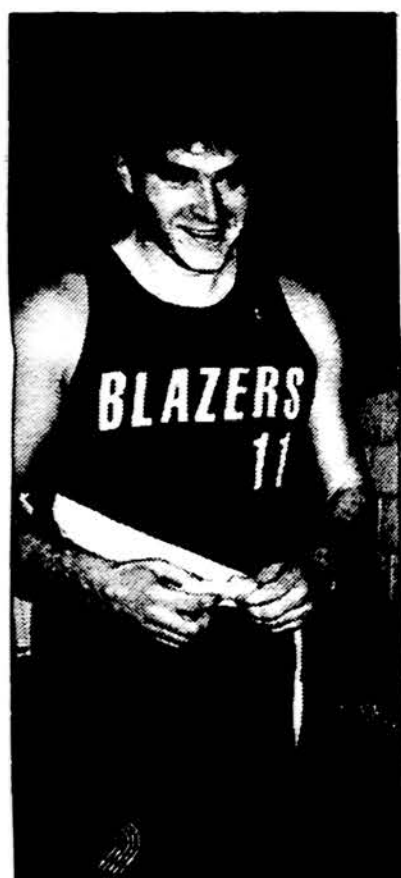
Redaktorė Irena Regienė

ŠALFAS GOLFO PIRMENYBĖS

Šiomet ŠALFAS s-gos komandinės ir individualios golfo pirmenybės rugėjo 2 ir 3 d. — Darbo šventės savaitgalį, vyks Frankenmuth, Michigane, The Fortress aikštyne, telefonas (517) 652-9229, arba (800) 863-7999. Galima atvykti penktadienį, norint pasipraktikuoti. Žaisti bus galima nuo 12 val., mokėstis 55 dol. vienam asmeniui dienai, ta pati kaina tiek praktikuotis, tiek ir žaisti pirmenybėse — 55 dol. kas diena.

Apsistoti galima Zehnders Bavarian Haus, 1365 S. Main Street, Frankenmuth, MI 48734, telefonas (800) 863-7999, (517) 652-0400. Skambinant prašoma sakyti, kad atvykstate su Lithuanian North American Golf Tournament. Kambario kaina 79 dol. nakčiai. Užsakymus reikia atlikti iki rugpjūčio pirmos dienos.

A. SABONIUI BAIGĖSI PENKTASIS NBA SEZONAS

„Portland Trail Blazers“ klubo vidurio puolėjas lietuvis Arvydas Sabonis sekmadienį, birželio 5 d. per NBA čempionato Vakarų konferencijos finalo septyntąsias rungtynes svečiuose su „Los Angeles Lakers“ (84:89) žaidė 33 minutes, per kurias savo komandai pelnė 6 taškus ir atkovojo 5 kamuolius.

Lietuvius pataikė 2 dvitaškius iš 6, imėta abi baudas, atliko 3 rezultatyvius perdavimus, perėmė 1 kamuolį ir prasižengė 6 kartus.

Tai buvo paskutiniosios jo rungtynės penktajame NBA sezone.

Iš viso per 16 šio sezono atkrintamųjų varžybų rungtynių A. Sabonis žaidė 493 min., pelnė 181 tšk. (vid. — 11,3) ir atkovojo 107 kamuolius (vid. 6,7).

Reguliarajame 1999-2000 metų sezone A. Sabonis žaidė 66 rungtynes, per kurias pelnė 778 taškus (vid. — 11,8) ir atkovojo 513 kamuolius.

Arvydo Sabonio statistika NBA čempionatuose.

Reguliarusis sezonas.
1995-1996: 73 rungtynės (1,735 min.), metimai 394/723 (iš jų tritaškiai 39/104), baudos 231/305, atkovoti kamuoliai — 588, rezultatyvūs perdavimai — 130, perimti ka-

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

Atkrintamosios varžybos.
1995-1996: 5 rungtynės (177 min.), metimai 35/81 (iš jų tritaškiai 5/9), baudos 43/60, atkovoti kamuoliai — 51, rezultatyvūs perdavimai — 9, perimti kamuoliai — 4, blokuoti metimai — 3, taškai — 118 (vid. 23,6);
1996-1997: 4 rungtynės (108 min.), metimai 18/42 (iš jų tritaškiai 2/8), baudos 7/8, atkovoti kamuoliai — 28, rezultatyvūs perdavimai — 9, perimti kamuoliai — 3, blokuoti metimai — 3, taškai — 45 (vid. — 11,3);
1997-1998: 4 rungtynės (107 min.), metimai 18/40 (iš jų tritaškiai 1/2), baudos 12/14, atkovoti kamuoliai — 31, rezultatyvūs perdavimai — 130, perimti ka-

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

muoliai — 64, blokuoti metimai — 78, taškai — 1,058 (vid. — 14,5);
1996-1997: 69 rungtynės (1,762 min.), metimai 328/658 (iš jų tritaškiai 49/132), baudos 223/287, atkovoti kamuoliai — 547, rezultatyvūs perdavimai — 146, perimti kamuoliai — 63, blokuoti metimai — 84, taškai — 928 (vid. 13,4);
1997-1998: 73 rungtynės (2,333 min.), metimai 407/826 (iš jų tritaškiai 30/115), baudos 325/405, atkovoti kamuoliai — 729, rezultatyvūs perdavimai — 218, perimti kamuoliai — 65, blokuoti metimai — 80, taškai — 1,167 (vid. — 16,0);
1998-1999: 50 rungtynių (1,349 min.), metimai 232/478 (iš jų tritaškiai 7/24), baudos 135/175, atkovoti kamuoliai — 393, rezultatyvūs perdavimai — 119, perimti kamuoliai — 34, blokuoti metimai — 63, taškai — 606 (vid. 12,1);
1999-2000: 66 rungtynės (1,688 min.), metimai 302/598 (iš jų tritaškiai 7/19), baudos 167/198, atkovoti kamuoliai — 513, rezultatyvūs perdavimai — 118, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 78, taškai — 778 (vid. 11,8);
Iš viso: 331 rungtynės (8,867 min.), metimai 1,663/3,283 (iš jų tritaškiai 132/394), baudos 1,079/1,370, atkovoti kamuoliai — 2770, rezultatyvūs perdavimai — 731, perimti kamuoliai — 269, blokuoti metimai — 383, taškai — 4,537 (vid. — 13,7).

Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamente pinigėmis premijomis apdovanoti sportininkai ir treneriai šių metų Pasaulio ir Europos čempionatuose laimėję prizines vietas. Gedimino Žilinsko (ELTA) nuotrauka.

SPORTO DEPARTAMENTO PREMIJOS

Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamente antradienį, birželio 6 d., pinigėmis premijomis buvo apdovanoti šalies sportininkai ir treneriai, šių metų pasaulio ir Europos čempionatuose iškovoję prizines vietas.

Sveikindamas atletus, garsinantčius šalies vardą pasaulio sporto arenose, departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Algirdas Raslanas sakė, kad visų jų pasiekimai yra verti pagarbos, nepriklausomai nuo sporto šakos.

Jis apgailestavo, kad ne visos sporto šakos yra įtrauktos į olimpinį žaidynių programą, ir linkėjo, kad tai kada nors įvyktų — tada dėmesys ir įvertinimai čempionams bus gerokai didesni.

Departamento generalinis direktorius Rimas Kurtinaitis premijas įteikė Europos stalo teniso mišraus dvejetainio varžybų nugalėtojui Rūtai Garkauskaitei-Būdienai ir treneriui Romualdai Garkauskaienei, Europos standartinių šokių čempionato trečiosios vietos laimėtojams Editai Daniūtei ir Arūnui Bižokui bei jų treneriams Česlovui ir Jūratei Norvaišoms, kartu padėkojęs Lietuvos sportinių šokių federacijai už žemyno čempionato organizavimą.

Taip pat išskirtinio dėmesio susilaukė Europos bokso čempionato bronzos medalio laimėtojas Darius Jasevičius bei treneris Vladimiras Bajėvas, kuriuos pasveikino Bokso federacijos prezidentas Vidmantas Žiemelis, įteikdamas didžiulę taurę.

Kiti apdovanotieji — dvikovinių ir jėgos sporto šakų atstovai: pasaulio krikboko pilno kontakto čempionato bronzinis prizinininkas Stanislasas Šestakas (tr. Aleksandras Šestakas), Europos muai-tai

tatyvūs perdavimai — 6, perimti kamuoliai — 7, blokuoti metimai — 3, taškai — 49 (vid. — 12,3);
1998-1999: 13 rungtynių (392 min.), metimai 45/113 (iš jų tritaškiai 1/5), baudos 39/43, atkovoti kamuoliai — 114, rezultatyvūs perdavimai — 29, perimti kamuoliai — 15, blokuoti metimai — 15, taškai — 130 (vid. — 10,0);
1999-2000: 16 rungtynių (493 min.), metimai 68/150 (iš jų tritaškiai 6/21), baudos 39/49, atkovoti kamuoliai — 107, rezultatyvūs perdavimai — 31, perimti kamuoliai — 14, blokuoti metimai — 13, taškai — 181 (vid. — 11,3);
Iš viso: 42 rungtynės (1,277 min.), metimai 184/426 (iš jų tritaškiai 15/45), baudos 140/174, atkovoti kamuoliai — 329, rezultatyvūs perdavimai — 84, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 37, taškai — 523 (vid. — 12,5). Elta

tatyvūs perdavimai — 6, perimti kamuoliai — 7, blokuoti metimai — 3, taškai — 49 (vid. — 12,3);
1998-1999: 13 rungtynių (392 min.), metimai 45/113 (iš jų tritaškiai 1/5), baudos 39/43, atkovoti kamuoliai — 114, rezultatyvūs perdavimai — 29, perimti kamuoliai — 15, blokuoti metimai — 15, taškai — 130 (vid. — 10,0);
1999-2000: 16 rungtynių (493 min.), metimai 68/150 (iš jų tritaškiai 6/21), baudos 39/49, atkovoti kamuoliai — 107, rezultatyvūs perdavimai — 31, perimti kamuoliai — 14, blokuoti metimai — 13, taškai — 181 (vid. — 11,3);
Iš viso: 42 rungtynės (1,277 min.), metimai 184/426 (iš jų tritaškiai 15/45), baudos 140/174, atkovoti kamuoliai — 329, rezultatyvūs perdavimai — 84, perimti kamuoliai — 43, blokuoti metimai — 37, taškai — 523 (vid. — 12,5). Elta

tatyvūs perdavimai — 6, perimti kamuoliai — 7, blokuoti metimai — 3, taškai — 49 (vid. — 12,3);
1998-1999: 13 rungtynių (392 min.), metimai 45/113 (iš jų tritaškiai 1/5), baudos 39/43, atkovoti kamuoliai — 114, rezultatyvūs perdavimai — 29, perimti kamuoliai — 15, blokuoti metimai — 15, taškai — 130 (vid. — 10,0);
1999-2000: 16 rungtynių (493 min.), metimai 68/150 (iš jų tritaškiai 6/21), baudos 39/49, atkovoti kamuoliai — 107, rezultatyvūs perdavimai — 31, perimti kamuoliai — 14, blokuoti met

KODĖL SUGRIUVO SOVIETŲ KARINĖ SISTEMA?

IGNAS MEDZIUKAS

Net praslinkus ilgesniam laikui, kai sugriuvo Sovietų Sąjunga, mitai ir spekuliacijos dar dengia šį XX amžiaus antrosios pusės reikšmingą įvykį. Tragiškai ironiška, kad politiška karinė sistema moderniais laikais staiga sunyko. Nors antrame pasauliniame kare sovietų karinės pajėgos patyrė daugiau nuostolių kaip bet kuri armija kada nors pasaulio istorijoje, bet ji išsilaikė, atsigaivė, laimėjo daug kraujo reikalaujantį karą. Ir štai po 45 metų, dar esant gyvams daugeliui sovietų politinės sistemos vadų, staiga ta sistema žlugo. Be perversmų, be rizikos gyvybei ją išgelbėti. Kas prasidėjo su dideliu triukšmu ir atgarsiu Peterburge 1917 metų spalio revoliucija, pasibaigė po 74 metų Maskvos gatvėse verkšlenimu.

1970 ir 1980 metais sovietų armija, Vakarų pasaulio žinovų nuomone, buvo laikoma galingiausia karinė jėga pasaulyje, apsirūpinusi geriausiais ginklais. Bet 1991 m. rugpjūčio mėnesį ši jėga pasirodė bejėgė prieš keletą šimtų aktyvistų ir demokratijos gynėjų. Ginklų buvo, bet nebuvo noro juos panaudoti. Kokia priežastis?

William E. Odom, valstybinio saugumo studijų Hudson institute direktorius, pasiryžęs ištirti šią paslaptį. Visą gyvenimą buvęs kariu, jis pasitraukė į atsargą, būdamas generolu leitenantu. Turėdamas ilgą metų patirtį ir mokslininko sugebėjimus, turėjo progos prieiti ir pažinti visus svarbiausios sovietų pozicijose esančius asmenis. Remdamasis jų pareikšimais ir gautais įvertinimais, jis parašė knygą „The Collapse of the Soviet Military“, kurią išleido Yale universitetas.

Istorijoje yra gausu ironijų. Vakarų mokslininkai aiškina, kad sovietų sistemos sugriuvimas buvo neišvengiamas, bet generolas Odom savo knygoje įrodinėja, kad sovietų prezidentas Gorbaciov nesąmoningai atliko savo karinės sistemos sugriovimą. Norėdamas

politškai išsilaikyti ir vadaudamas savo idealistine, bet miglota, vizija ir „socializmu su žmonišku veidu“, Gorbaciov sujungė nuostabią politinį meistriškumą su sau kenkiančiu aklumu. Jis sukūrė civilius gyventojus prieš kariuomenę, jaunesnius karininkus prieš generolus ir motinas prieš jų sūnų mobilizaciją į kariuomenę.

Visos tos pastangos padarė paskutinį sovietų vadą populiariu ir per keletą metų padėjo sėkmingai išvengti krizės. Bet tuo buvo pažeista karinė sąranga, kuri garantavo didžiausios pasaulyje imperijos sąryšį per tris ketvirtius šimtmečio. Jis suardė, ką kadaise caras Nikolajus II žinojo apie karinių dalinių reikšmę imperijos išlaikymui. Gorbaciov traktavimo raudonosios armijos pasekmės buvo katastrofiškos. Keitimas jaunesnių ir vyresnių karininkų paskutiniame 1980 m. puseje, kaip pastebi autorius, lygintinas su Stalino kruvinu valymu, kuris likvidavo daugelį raudonosios armijos karininkų ir 1939 m. pažeidė visą vyriausios vadovybės struktūrą.

Nors Gorbaciov elgsenai žmoniškai, Stalino elgesys buvo pasibaisėtinas, bet pasekmės buvo kariuomenės susilpninimas. Ji buvo demoralizuota, pakrikusi tuo metu, kai Gorbaciov buvo išstumtas. Jelcin paveldėjo visai susikompromitavusią, cinišką ir nekompetentingą kariuomenę. Suglumusi, žemos moralės, neprityrusi armijos vadovybė nepajėgė atsilaikyti karui, kaip ankščiau. Ji nepajėgė Gorbaciov pašalinti, bet nesistengė jo ir apginti. Sovietų sistema ir jos karinė sąranga suiro tyliai, beveik be skausmo, prieš demokratų ir nacionalistų persimetelį Jelcin šokių.

Gen. W.E. Odom, ištyrinęs visą procesą, nustatė, kad sovietų imperijos žlugimas prasidėjo prieš daugelį metų ir nepasibaigė 1991 m. Kai uždelstas „atsinaujinimas“ prasidėjo 1981 m., buvo pastebėta, kad komunistinis planavimas yra atgyvenęs, tad jo stengiasi atsisakyti.

Nuostabu, kad buvusios milijoniškos sovietų sąjungos karinės jėgos suglebo. Jos nebuvo užpultos išorės priešo. Jos staiga bejėgiškai pakriko, be jokios vidaus revoliucijos. Užėmusi pusę Europos, sovietų moderniai apginkluota armija savo noru pasitraukė į rytus. Rusai, kaip niekas ki-

Vilniaus senamiestis 2000 m. pavasarį. Nuotr. Bernardo Narušio

tas, turėjo didžiausias atominų ginklų atsargas. Imperijai irstant, armija nieko nedarė. Kodėl? Atsakymą duoda William Odom. 1980 m. JAV savo karinėse pajėgose turėjo 2.1 mln. vyrų. Sovietų Sąjunga tuo metu turėjo 5.3 mln. Iš jų 1.3 mln. buvo karininkai, jų tarpe 7,600 generolų ir admiralų, taigi vienas kiekvienam 700 karių, kai JAV vienas 1,835 kariams. Žemesnieji karininkai gaudavo mažus atlyginimus ir turėjo būti užimti ilgas valandas. Pakilti ir aukštesnius laipsnius buvo nelengva. Aukštesnieji karininkai naudojo daugelį privilegijų, net panaudodami kariuomenės kaip lagerių kalinius, vertiant juos statyti jiems ištaigungus namus, pergabinti pasisavintą valstybės nuosavybę. Jie dargi neteisėtai gaudavo pajamas iš karveivinių kiliudžių.

Sovietų armijoje išgalėjo saugumą. Senesnieji kariai blogai elgėsi su naujokais. Daugelis žuvo, tarnaudami kariuomenėje be jokio fronto. Kadaise buvusi sovietų armija, kaip socializmo mokykla, išsivystė į socialpatologijos mokyklą. Nepasiekiant karas 1979 m. Afganistane pagreitino jos drausmės irimą. Kaip rašo gen. W. E. Odom, rusų kariai emė draugauti su afganistaniečiais. Kariai vogė ginklus, mašinų dalis, viską, kas priklausė sovietų armijos inventoriumui, ir prekiaavo su afganistaniečiais. Plito ligos ir reiškesi žiaurumai. Autorius knygoje išvardija nepateisinamas žudynes, prievartavimus, belaisvių žalojimus. Afganistaniečiai buvo sutrinami, užvažiuojant ant jų tankais. Daugelis sovietų dalinių buvo siunčiami į Afganistaną už nusizengimus disciplinai ir nusikaltimus. Iš ten grįždami, kariavai gabenosi narkotikų: hašišo ir heroino.

įvertinti. Jai buvo paskirta Stalino stipendija. Jos gabumais susidomėjo NKVD ir gynybos ministerija, abi norėdamos jos žinias ir gabumus panaudoti savo naudai. Prieš pat baigiant universitetą administracija jai net siūlė važiuoti į Berlyną ir ten dvejus metus tobulintis fizikos srityje.

Baigusi mokslus Vokietijoje, Olga grįžo į Leningradą ir buvo paskirta dirbti į uždara, slaptą mokslo tyrimo institutą. Po pusės metų įvertinusi jos žinias ir gabumus, administracija Olga Karlovai paskyrė vyr. specialisto pareigas. Netrukus Olga Karlovna ištekojo už mokyklos laikų draugo, chemiko, dirbančio gynybos srityje. Prasidėjus karui, institutai, kuriuose jie abu dirbo, buvo evakuoti į Novosibirską. Čia karštingai buvo tęsiamas darbas, mat vokiečiai lipo ant kulnų.

Vieną vakarą grįžęs iš darbo, Markas (Olgos Karlovnos vyras) pasigundė jai, kad užduotis, kuri buvo paskirta jai, įvykdyta ir beliko įdiegti į gamybą. Užduotį gaudia nepaprasto slaptumo skraistė, nes atrodė, kad yra karinis. Paslaptį išaugoti NKVD imsis bet kurių priemonių... Markas naujant nelaimė.

Kartą naktį, įsibrovę į jų butą, keli NKVD darbuotojai areštavo Marką, ir, atlikę kratą, jį išsivedė, apkaltinę paslapties išdavimu vokiečiams. Po kelių dienų Olga Karlovna buvo taip pat areštuota ir paskubomis teista. Teisė „troika“. Nepagalėjo 10 metų, kaip vokiečiai šnipai ir išdaviko žmonai. Prasidėjo kelionės po persiuntimo punktus: Omską, Krasnojarską. Rebotus, Taišetą, Zajarską, iki pat Osetrovo Lenos aukštupyje.

LIETUVA SUSILAUKIA DAUG DĖMESIO

Nepaisant kai kurių trūkumų, organizatoriai patenkinti Lietuvos pristatymu pasaulinėje parodoje „EXPO 2000“ ir paviljonui tenkančiu lankytojų dėmesiu.

Pasaulinė paroda „EXPO 2000“ Hanoveryje prasidėjo birželio 1 dieną ir tęsis penkis mėnesius.

Kaip pirmadienį spaudos konferencijoje sakė iš parodos grįžęs Lietuvos ūkio viceministras Gediminas Miškinis, Lietuvos paviljonas yra vienas originaliausių parodos „EXPO 2000“ pastatų.

Pasak G. Miškinio, pirmąją parodos dieną Lietuvos paviljoną aplankė apie 7,500, antrą

diena — beveik 30,000 lankytojų. „Antrą dieną neribojome lankytojų skaičiaus, todėl išaugo „Gubernijos“ alaus, suvenyrų perkamumas“, sakė G. Miškinis.

Nepaisant originalios ir įdomios paviljono konstrukcijos, G. Miškinio teigimu, reikėtų pakoreguoti kai kuriuos projektinius sprendimus. Pasak jo, nevykusiai pristatomas dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, kurio darbų parodos lankytojai nepastebi, nes žvilgsnis už jų neuzkliūna. Pasak G. Miškinio, neišspręstos buities sąlygos ten dirbantiems, be to, labai sunku praleisti visą dieną geltonos spalvos fone.

Labiausiai parodoje perkami iki 10 Vokietijos markių (beveik 20 Lt) kainuojantys suvenyrai, kuriais prekiauja bendrovė „Sauluva“.

Pasak G. Miškinio, žurnalistas labai palankiai įvertino kino filmą „Skrydis per Lietuvą“, kurį pažūrėję žiūrovai visada dėkoja „už sėkmingą skrydį“. Filmas pasaulinės parodos organizatorių siūlymu per Lietuvos valstybinę šventę liepos 6-ąją bus parodytas centrinėje EXPO teritorijoje, pagrindinėje aikštėje.

Parodos lankytojai kvietiami dalyvauti žaidime „Pažinkite Lietuvą“, kurio tikslas — supažindinti žaidėją su Lietuvos istorija, kultūra, sporto laimėjimais, ūkiu bei tradicijomis.

Pastatyti surenkamą 1,000 kv. metrų paviljoną, organizuoti ir įrengti parodą Lietuvai kainavo apie 20 mln. litų.

• Gegužės 5 d. Stendal universitete Grenoblyje vyko M. K. Čiurlionio skirta konferencija bei koncertai.

„Goodbye, Vladimir!“ „Dosvidanja, Bill“

Vladimir Putin dar vis atidžiai stebimas ir pagal iš jo žodžių bei veiksmų stengiamasi spėti: kokia bus Rusija jo rankose. Italijoje Putin dairėsi investicijų, slėpėsi už diplomatiško žargoną ir, be abejojimo, išvažiavo tiek pat „neįžvelgiamas“, kaip atvyko. Vis tik jau dabar aiškėja, kad jo dėmesys sukauptas į nusizengimų, ypač organizuoto nusikaltatumo, apmalšinimą, ekonomiką, įvedant valstybinių mokesčių reformas ir tuo pagerinant eilinio Rusijos piliečio kasdienybę. Italo žurnalisto paklaustas apie organizuoto nusikaltatumo siautėjimą Rusijoje, Putin nedelsdamas atsovė, kad „mafija nėra rusų kalbos žodis“.

Prezidentas Bill Clinton Europoje taip pat negalėjo skystis dėmesio stoka. Tačiau jis jau yra „praėjis“, kai tuo tarpu Vladimir Putin — dar „at-eitis“. Vienaip ar kitaip, nuo ši rudenio busiančių balsavimų į Baltuosius rūmus Vašingtone bus išrinktas naujas prezidentas, su kuriuo turės apsiprasti ir savas kraštas, ir Europa, ir juo labiau Rusija. Nėra abejonės, kad valstybių galvų susitikimai vyks ir toliau, kad bus diskutuojamos tos pačios temos: nusiginklavimas, žmogaus teisės, ekonomika, tarpusavies programos (pvz., erdvių tyrinėjimas ir pan.), pasirašomos sutartys. Galbūt ilgai nei didieji skirtumai tarp Rytų ir Vakarų visiškai išnyks, jeigu tik pakaks gerų norų.

Maždaug tokiais žodžiais „Chicago Tribune“ vedamasis susumavo Rusijos prez. Vladimir Putin ir JAV valstybės galvos Bill Clinton susitikimą Maskvoje: nors per daug nepasiekta, bet ir žalos pasaulio po-
taikiai nepadarėta. Abu susitikimai, pasikalbėjimai, kartu nusifotografavo, paskui atsisveikino — iki kito karto...

Svarbiausia — pradėtas tiesiogis dialogas, kuris gali vesti ir prie sėkmingo bendradarbiavimo ateityje, o tai jau šis tas. Nieko per daug nenustebinti, kad Amerikos prezidentas lankėsi Maskvoje (net ir pačių Rusų), nieko ir nebeįsivaizduojame, kaip pasitaikydavo sovietijos laikais arba palyginti dar neseniai, minint Antrojo pasaulinio karo pabaigą 50 metų sukaktį, kai prezidentas Clinton vyko į Maskvą padėkoti už pagalbą prieš nacinę Vokietiją (nors anuomet ir „ne Rusijos, bet sovietų armija kovojo prieš nacius“).

Rusijos prezidentui, vos prieš mėnesį prisakdintam toms pareigoms, galbūt nematėsi laimėjimas yra nuvykti į Romą ir susitikti su popiežium Jonu Paulium II. Žinios laimėjimas, kad vienas prezidentas Vladimir Putin tikslu yra pakviesti popiežius apsilankyti Rusijoje. Tiesa, tai mėgino padaryti ir Gorbaciov, ir Boris Jelcin, bet popiežius vizitui anuomet pasipriešino. Ortodoksų Bažnyčios galva patriarchas Aleksiejus II, tad visi planai iširo. Popiežius Jonas Paulius II ne kartą pareiškė norą aplankyti Rusiją, užmegztį tiesiogį dialogą su Ortodoksų Bažnyčios patriarchu, ir galbūt testai iki šių dienų krikščionybės šakų sujungimo. Manoma, kad patriarchas vis tik nusileis naujojo Rusijos prezidento pagėdaviui ir nedarys kliūčių popiežiaus vizitui.

simojų, norėdamas išdegti jam akį: „Tuoj tu būsi kambala“ (kambala arba pleksnė, lageriuose vadinami žmonės, turintys vieną akį). Smūgi Sorokinas sulaukė ir ramiai tarė: „Neverta to daryti. Pasiekus Stalbus jis mus išduos, o tada iš naujo teis ir papildomai drebs po kelis metus. Sušlapinti (užmušti) ji jį nėra tikslas, nes pakelyje nėra oficialios valdžios įstaigos, galinčios patvirtinti kalinio tapatybę ir mirtį. Jo lavoną ar dalį mes turėsime pristatyti į Stolbus. Mes ir taip nešame Olgos Karlovnos sūnų“.

Kalyns, daugės vagiūni veidą, jį paleido. Apatinė lūpa buvo vėl persiskyrusį pusiau. Nosis — gerokai šone (matyt, smūgis sužalojo kremzlę). Veidas — krauju aptekęs.

Sorokino rankose greit atsirado kapšelis su tabaku. Sargybiniis su gaisresniu pasiūžėjo jį. Pakratęs kapšėlį, Sorokinas tarė sargybiniui: „Jeigu ne mes, tai kapšelio nebūtų. Dabar mes tabaką pasidalinsime sąžiningai, broliškai — pusiau. Jeigu tau šios sąlygos netinka, tai mes viską pasakysime prižiūretojui, o šis jau spės apie tave, koks tu sargybiniis“. Pusė kapšelio tabako buvo padalinta. Užsūrė kaliniai emė kalbėtis. Surūkęs suktinė Sorokinas kreipėsi į sudaužytą vagiūnį: „Mes jau antrą kartą įsitikinome tavo nepaklusnumu. Daugiau su tavimi nesiterliosi. Jeigu ką, tai tau „leisime blašk“, ir ne bet kur, o į kėlnes“.

„Išleisti blašk“ — reiškia į užantę ar į kėlnes įmesti zarįja (retais atvejais, kaip kraštutinė priemonė — įkaitintas akmenėlis).

(B.d.)

POLITICAL BOOKS

THE COLLAPSE OF THE SOVIET MILITARY
By William E. Odom
Yale University Press
\$35, 523 pages

SAGA

RIČARDAS VAICEKAUSKAS
Tremties prisiminimai

Nr.4

Tėsinys

Kad ir lėtai, nakvodama prie laužų, grupė slinko į priekį, galutinį tikslą — Stalbus. Vieną vakarą prie laužo valgant vadinamą vakariene, vienas kalyns iš kito nematomi ištraukė gabaliuką duonos. Tą pamatęs Sorokinas riktėlejo „Atiduok duoną!“ „Še“, — tarė vagiūnis ir parodė nepadorų gestą. Sorokinas griebe iš laužo rusenanti nuodėgėlė ir juo darė vagiūniui į veidą. Vagiūnis suriko, ranka užsidengė burną ir staigdamas išspjovė dantį. Apatinė lūpa buvo perkirsta. Buvo matyti parudavę, nutrupėję dantys. Incidentas tuo baigėsi, o sargyba į tai nesikišo. Rytą vagiūnis negalėjo išgerti karšto vandens, nes tas ištekėdavo pro perkirstą lūpą. Valgant sriubą buvo tas pats. Tikslai duoną jis nurydavo. Vagiūniui prasidėjo dar viena bėda: perkirsta lūpa po kelių dienų emė poliuti. Sargyba sunerimo. Pasiekę gyvenvietę emėsi ieškoti pagalbos. Surado fermos veterinara. Lūpa buvo susiūta. Incidentas kalinių tarpe pakėlė Sorokino autoritetą. Visi jo nurodymai buvo nepriklaistingai vykdomi.

Vakare tūniant prie laužo, Olga Karlovna Romui pasakodavo savo gyvenimo istoriją. Gimė ir augo jinai Leningrade, mokyklą baigė aukso medaliu. Universitete jos nepaprasti gabumai buvo greitai pastebėti ir

TIKRASIS ARCHEOLOGŲ VADOVAS

ALGIRDAS GIRININKAS

Gegužės 17 d. Vilniuje, Žemutinėje pilėje, įvyko habil. dr. Adolfo Tautavičiaus knygos „Lietuvos archeologijos bibliografija“ pristatymas. Ši knyga yra kruopštaus, viso gyvenimo pareikalavusio, archeologo darbo rezultatas. Įžanginiame pranešime habil. dr. Vytautas Urbanavičius pažymėjo, kad ne tik Lietuvos, bet ir viso Rytų Pabaltijai šalių mokslo istorijoje tai pirmas tokio pobūdžio darbas.

Adolfas Tautavičius.

A. Tautavičiaus „Lietuvos archeologijos bibliografijoje“ pirmieji įrašai archeologijos tematiką siekia dar Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės laikais. Bibliografija pradeda 1782 m. ir baigiama 1998 m. Iš viso per šiuos daugiau kaip du šimtmečius, pagal autorių, buvo parašyta 17,187 darbų: knygų, straipsnių, žinių įvairiausia Lietuvos priešistorės tema. Medžiaga pateikiama pamečiui. Bibliografijoje yra trys rodiklės: pavardžių, geografinė ir dalykinė. Šis darbas tarsi apibendrina Lietuvos priešistorės tyrimus ir nurodo būsimus darbus.

„Lietuvos archeologijos bibliografija“, 768 psl. apimties leidinys, išleido Pilių tyrimo centras „Lietuvos pilys“, o leidybą finansavo JAV, Santa Monikoje gyvenantis mecenatas Antanas Mikalajūnas. Jo Santa Monikoje 1994 m. įkurtas „A. Mikalajūno labdaros Želvos fondas“ jau spėjo išleisti tris nemažas archeologines studijas. Tai D. Steponavičienės knyga „Petrus Tarasenką“, A. Tautavičiaus „Vidurinis geležies amžius Lietuvoje (V-IX a.)“, „Lietuvos archeologijos bibliografija“ yra viena didžiausių „Želvos“ fondo akcijų, skirtų Lietuvos archeologijai.

Šis Lietuvos archeologijos mecenatas, dar iki Sovietų sąjungos okupacijos pasitraukęs į JAV, patyrė daug vargo ir nepatogumų. Gal todėl A. Mikalajūnas puikiai supranta pinigų vertę ir, kaip rašo V. Urbanavičius, „moka savo daugialypę humanitarinę pagalbą nukreipti pačia reikalinga kryptimi. O pagalba ir parama dvigubai vertinama atejusiu laiku“. Lietuvos ekonomines blokados metais A. Mikalajūnas visapusiškai padarė Vilniaus žemutinės pilies tyrimų grupę. Jo dovanota aparatūra naudojasi dar ir dabar Lietuvos radijas ir televizija bei kitos kultūros įstaigos.

Toks neeilinis įvykis Lietuvos archeologijos moksle galėjo įvykti tik bendromis lietuvių užatlantėje ir tėvyneje pastangomis.

Pastarųjų amžių priešistorės apibendrinančio darbo autorius, kaip visada labai kuklus ir tylus, savo knygos pristatymo progą tartame žodyje pasakė: „Mano nuopel-

nai čia mazi, juk jūs viską parašėte, o aš tik užrašiau tai, ką parašėte“. Šis Lietuvos priešistorės tyrinėtojas visados toks. Daug dirba ir mažai kalba. Gal todėl, kad žemaitis. Gimęs Judrėnuose, netoli Telsių. Gimnazijos mokslus krito Telsiuose, pasirinko priešistorės tyrinėjimo kelią. 1950 m. baigęs Vilniaus universitetą, jau 1954 m. apgynė daktaro disertaciją ir nuo 1962 m., kai buvo išrinktas Lietuvos istorijos instituto Archeologijos skyriaus vadovu, taip ir liko visų Lietuvos priešistorės tyrinėjimo tikrojo vadovu. A. Tautavičius ryžosi vadovauti Lietuvos archeologijai, nes turėjo aiškią Lietuvos priešistorės raidos kryptį. Tarybinių laikų draudimai ir suvaržymai nepajėgė išstumti ar sumenkinti Lietuvos archeologijos mokslo. Didelės įtakos čia turėjo tvirtas ir ryšingas vadovas, kurio dėka šiandien Lietuva turi stiprią archeologiją ir gerai paruoštus Lietuvos priešistorės mokslo kadrus.

Tokia jau lemtis, kad habil. dr. Adolfui Tautavičiui teko paruošti ir išleisti visus nuo pokario metų išėjusius Lietuvos archeologijos apibendrinančius darbus. Jo plunksnai priklausė didžioji dalis keturių tomų „Lietuvos archeologijos atlaso“, jis buvo vienas iš autorių, paruošusių pirmąjį pokario metais apibendrinantį darbą „Lietuvos archeologijos atlasas“, paruošė keletą atskirų Lietuvos priešistorės laikotarpių apibendrinančių monografijų: „Vilniaus pilies kolkiai (XVI-XVII a.)“, „Vidurinis geležies amžius Lietuvoje (V-IX a.)“. Jis buvo vienas iš autorių knygų „Lietuvos pilies“, „Vilniaus miesto istorija“ ir kt., yra daugelio leidinių atsakingasis redaktorius. Jo mokslinių tyrimų kryptys – geležies amžius ir viduramžių Lietuvos gyventojų kultūra. Todėl tyrinėjo Vilniaus žemutinę, Trakų pusiasalio, Klaipėdos pilies, įvairiose Lietuvos vietose esančius plokštinius kapynus ir pilkapius, vadovavo daugeliui žvalgomųjų archeologinių ekspedicijų, kurių dėka šiandien Lietuvoje suregistruota daug kultūros vertybių.

Gal ne tiek svarbu būtų suminėti jubilato, šiemet švenčiančio 75-metį, visus padarytus darbus, kiek svarbu, manau, pažymėti jo bendražmogiškąsias vertybes. Savo sukaupiomis žiniomis, prilygusioms žinioms ar enciklopedijoms, visada dalijasi su kolegomis. Didžioji dalis Lietuvos archeologų yra jo mokiniai. Ne tik tarp archeologų, bet ir tarp muziejininkų bei istorikų prigijo posakis: „Jei ko nežinai, eik pas Tautavičių“. Ir beveik visada mokslininkas randa atsakymą. O kaip skyrėsi ar grupės vadovas, nuosirdijęs patars ar nurodys vienokią ar kitokią išeitį iš bet kurios susidariusios keblės situacijos. Nei tarybiniais, nei nepriklausomos Lietuvos metais mokslininkas nesiekė titulių, garbės. Nors ir pavėluotai, įvertinimas atėjo. 1997 m. A. Tautavičiui suteiktas humanitarinių mokslų habilituoto daktaro mokslinis laipsnis, buvo išrinktas Latvijos Mokslų akademijos garbės daktaru. 1999 m. apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu.

A. Tautavičius pratęsia garbingų Lietuvos archeologų

Radiojurnalistas Algis Zaprackas (kairėje) kalbasi su Lietuvos ambasadorium JAV Stasiu Sakalausku.

„APSILANKĘ LIETUVOJE, TURĖSITE ĮSPŪDINGAS ATOSTOGAS“

Algis Zaprackas, Detroito lietuviškos radijo valandėlės „Lietuviškos melodijos“ leidėjas ir vienas vedėjų, kalbasi su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Vašingtone dr. Stasiu Sakalausku, kuris dalyvaus Vilniaus 9 šalių – kandidatų į NATO konferencijoje, įvykusioje gegužės viduryje.

— Gerbiamas ambasadoriau, kokius įspūdžius parvežėte iš šios konferencijos?

— Apie Vilniaus konferenciją galiu pasakyti tik tiek — tai labai pavykęs renginys. Pirmą kartą istorijoje 9 šalys — kandidatas į NATO, pasiuntė savo užsienio reikalų ministrus į Vilnių. Tai buvo renginys, ženklu ne tik Lietuvos ar Vidurio Europos masteliu, bet pastebėtas ir Vašingtone, ir NATO ministrai. Pati konferencija buvo labai gerai organizuota. Dalyviai vienbalsiai tvirtino, kad visai pasirengę dirbti kartu dėl tolimesnio NATO plėtimosi, ir pademonstravo tikrai puikų bendradarbiavimą tarp šalių — kandidatų. Jeigu ankščiau

buvo pastebimi tam tikri konkurencijos požymiai (aš — geresnis, o jis — blogesnis), ši kartą buvo aiškus noras pasiekti vienybę. Konferencijos komunikate ir buvo pasakyta, kad vienos šalies priėmimas į NATO bus sėkmė visoms kandidatėms, o visų kandidatų priėmimas — sėkmė Europai ir NATO.

Dar kartą noriu pabrėžti, kad šis įvykis buvo plačiai nušviestas ir Amerikos spaudoje: „Washington Post“, „New York Times“, „International Herald Tribune“, „Chicago Sun — Time“ ir kt. laikraščiuose. Oficialiai pranešimą apie Vilniaus konferenciją padarė JAV valstybės sekretorė Madeline Albright, kuri parėmė ir pasveikino 9 šalių norą dalyvauti narystės akcijoje ir, kas ypatingai mums svarbu, kad NATO ministrai, susirinkę Florencijoje (Italija) gegužės 24 d., savo galutiniam komunikate pasveikino 9 šalių — kandidatų bendradarbiavimą ir įsipareigojimus reformoms bei narystei į organizaciją, ir teigia, kad yra labai

patenkinti, kaip tos valstybės įtvirtina save NATO kontekste. Norėčiau pabrėžti, kad komunikatas nenusako šalių eiliškumo, t.y., kurios turi būti pirmesnės, ir kada tas procesas turi įvykti, bet labai aiškiai pasako, jog laukiama, kad 2002-aisiais metais NATO plėsis toliau. Man labai malonu girdėti, kad Lietuva, kartu su Slovakija ir Slovėnija, laikoma patiomis geriausiomis kandidatėmis.

— Vasara — turizmo sezonas. Daugumas Amerikos lietuvių vyksta į Lietuvą: Eucharistinį kongresą, Genocido tribunolą, Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą. Kokius patarimus duotumėte keliaujantiems į Lietuvą?

— Pirmiausia, pasakyčiau, jog šie metai yra ypatingi ir dėl to, kad prieš 60 metų Lietuva buvo okupuota, ir prieš 60 metų JAV prezidentas pasakė Nepripažinimo politiką, kuri tęsėsi ištisus 50 metų, kol Lietuva vėl tapo laisva. Aplaunami, šiais metais įspūdis Vilniuje ir visoje Lietuvoje — labai geras: žmonės tvarkosi, aplinka gražėja. Daug ir pinigų įdėta, ir naujos įmonės pertvarko senus pastatus, puošia miestą. Kaip visada, lankytojus traukia muziejai, pilys, bažnyčios. Žmonės Lietuvoje draugiški. Vilniuje saugu. Oficialiais statistikos duomenimis, Lietuvoje nusikaltumų dvigubai mažesnis negu Estijoje, kuri nuolat giriamas kaip saugi šalis užsienio turistams. Vilnius — sveingas kaip ir visa Lietuva. O, pakeliavus po Kauną, Trakus, turtingą pajūrį, tikrai turėsite įspūdingas atostogas. Kvietiu visus aplankyti Lietuvą, jeigu tik turite galimybių.

— Ambasadoriau, labai ačiū už pokalbį.

Spaudai paruošė Rita Lapšienė

Artimo meilės tarnyboje... Vašingtono BALFo skyriaus talkininkas baigia paruošti siuntinius vargstantiems Lietuvoje. Iš kairės: Ramutė Aidienė, Aušra Richards ir Gražina Blekaitienė. Nuotr. Aloyzas Aidišius

JAV LB FLORIDOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyko 2000 m. gegužės 9-10 d., St. Peterburgo Lietuvių klube. Posėdžiavo se dalyvavo atstovai iš Daytona Beach, Palm Beach ir St. Peterburgo apylinkių. Truko atstovų (ir pranešimų) iš Aukšinio Kranto ir Atlanto apylinkių. Sunny Hills Bendruomenė užsadarė, bet Tarybos narė Savaitienė ir buvęs Sunny Hills LB sekretorius ir išdininkas Savaitis suvažiavimui.

J. Puzino, P. Tarasenos, M. Gimbutienės tradicijas — dirbti savo krašto kultūrai labiau.

O baigdamas visų Lietuvos archeologų vardu mecenatui Antanui Mikalajūnui linkiu neblestančios energijos ir sveikatos, o jo fondui „Želva“ gausėti ir toliau remti Lietuvos priešistorės mokslą.

me dalyvavo. Iš viso, mažesnėse apylinkėse LB skyrėsi nyksta, arba jungiasi. Siūloma, kad Krašto valdyba daugiau rūpintųsi mažomis apylinkėmis.

Apygardos pirmininkas Albinas Karnius susirinkimą pradėjo pasveikindamas atstovus ir svečius. Po kun. dr. Mato Čyvo invokacijos, apylinkių pirmininkai perskaitė savo pranešimus. Beveik visur vyksta tas pats — pietūs, švenčių minėjimai, problemos su valdybų rinkimais. Palm Beach amerikiečių muziejuje, kartu su lenkais ir suomių, lietuvių turi savo kampą. V. Šalčiniai ruošia albumą muziejui iš Floridos lietuvių veiklos. Prašo pagalbos. St. Peterburgo valdyba neseniai išleido į Lietuvą savo ligonėlę. Daytona Beach su klubu pasidalin-

dama ruošia švenčių minėjimus, koncertus. Po PLB „skėdžių“ dirba labdaros grupė „Saulutė“. Gegužės 24 d. ruošiamas Neringos Nekrašytės ir Laimos Lapkauskaitės koncertas į kurį kviečiami ir apylinkių lietuvių. St. Peterburge yra Centro rinkiminė komisija (A. Karnius, A. Karnienė, G. Treinienė, L. Kynienė ir L. Siemaška). L. Kynienė perskaitė apygardos izdo stovį, o Kontrolės komisija (Gerdvilienė ir D. Mackalienė) perskaitė Kontrolės komisijos pranešimą. Trumpu žodžiu suvažiavimą pasveikino vakarinių pakraščio LR Garbės konsulas A. Karnius. Raštu sveikino LB tarybos pirmininkas D. Skučas, JAV LB pirmininkė R. Narušienė ir Krašto valdybos vicepirmininkas organizaciniais reikalais V. Maciūnas. Daug buvo kalbėta apie naujųjų ateivių subori-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turū Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 581-8864

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietauszdžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Legali imigracija į Kanadą. Skambinti Rimai tel. 708-218-0161.

Reikalingas vairuotojas, turintis CDL. Darbas 300 mylių spinduliu aplink Čikagą. Tel. 708-952-9989 arba 708-906-9945.

Balsko lietuvių kultūros muziejui reikalingas darbuotojas, kuris galėtų vadovauti meno skyriui. Pagaiduojama, kad turėtų parodyti rengimo patirtį, galėtų mokytis dailės, nusimanyti apie lietuvišką meną. Skambinti 773-582-6500.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 886-8888
HOME (708) 435-7180
FAX (708) 886-0810

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pasaikinkama nuolaida

Ortuga
New Vilnius
12932 S. LeGrange
Pulaski Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0880
Vėl.: 708-361-0880
Faks.: 708-361-0880

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite paduoti ar piktinti namus miestą ar priemiestį, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Norintems apsigyventi Lietuvoje
• patarnaujame perkant butą,
• statome namus.

Ing. Alfredas Stankevičius
Ukmergės g. 232-16
2010 Vilnius, Lietuva
Tel. 41-36-80
alsteja@takas.lt

Dviejų asmenų šeima, turinti šunį, nori išsinuomoti butą nuo liepos 1 d.
Tel. 773-536-3709.

ELIA DAY SPA
now hiring manicurists, estheticians, massage therapists. Call 708-535-1450.

DRAUGAS
Tai — Jūsų laikraštis!

Nauji skaitytojai gali užsiprenumeruoti „DRAUGĄ“
papiginta kaina: tik už 65 dol. metams, tik gyvenantiems JAV-se.

JAV naujiems prenumeratoriams „Draugas“ bus siunčiamas 13 mėn. už 65 dol.

Papiginimas tęsis iki liepos 1 d.

KULTŪROS JŪRA

Balandžio 3-4 d. kultūros viceministrė Ina Marčiulionytė dalyvavo Suomijoje, Espo mieste, Hanasaari kultūros centro surengtame seminare kultūros bendradarbiavimo klausimais „Baltijos jūra — kultūros jūra“. Seminare buvo kalbama apie Baltijos srities kultūrinius ryšius. Europos Sąjunga ir kultūrinio bendradarbiavimo plėtimasis Europoje, Švedijos instituto vaidmenį, plėtojant kultūrinius mainus Baltijos srityje, Baltijos valstybių kultūros paveldą, Norvegijos kultūros fondo veiklą, Ars Baltica programą ir kt.

BIBLIOTEKOS GRAŽINA SKOLAS
Lietuvos savivaldybių viešosios bibliotekoms iš valstybės biudžeto 2000 m. planuojama skirti 2 mln. 349,000 Lt. Iki š. m. kovo 21 d. buvo gauta ir paskirstyta 296,000 litų. Bibliotekos ne tik galės grąžinti didžiąją dalį skolos UAB „Mūsų knyga“, bet ir įsigyti naujų leidinių.

ma. Paliktas neišspręstas klausimas — bandysime atsikrovi vietovėse juos kviečiai, bet jei jie nemori, kol kas tebūnie kaip yra. Angelei Karnienėi ir Mečiui Šilkaičiui atsisakius ruošti St. Peterburgo 2001 metais lietuvių dienas, prašoma jas suruošti rytiniame pakraštyje — Daytona Beach. Palikta naujai apygardos valdybai sudaryti rengimo komisiją.

Suvažiavimo pabaigoje prieš pietus buvo atliktas Dailės Mackalienės ir muziko Jur-

gucio paruoštas moterų koncertas — Čiurlionis. Vertėtų jį pasikviesti ir kitoms vietovėms.

Dvidešimties suvažiavimas praėjo darbingai. Gal tokioje didelėje vietovėje kaip St. Peterburgas galėjo dalyvauti daugiau žmonių, bet... Gal reiktų ruošti susirinkimą anksčiau, kol dar „sniego paukščiai“ nėra išskridę į šiaurę.

Birutė Kocienė

„NEPATIKO“

Su dideliu įdomumu visada skaitau „Laiškai ir nuomonės“ skyrių. Karolio (Charles) Ruplono gegužės 26-tos laiškas iššaukė šią reakciją. Argi viskas Lietuvoje — tik blogis?

Visi žinom apie tas visas blogybes. Kartais atrodo, kad, tik blogus reiškinius matydami, jau užmiršom Lietuvos laisvės atgavimo stebuklą ir negana už jį dėkojam Dievui. Dabar norim (pagal amerikietiška „instant“), kad viskas irgi stebuklingai būtų gerai, kad tik gėris, taika ir vienybė Lietuvoj viešpatuotų ir „stebuklingai“ po tiek metų priespaudos „apsiverstų“ į gerą pusę.

Bet gerio ten yra — pamatykim ir jį! Laukiu naujo laiško Laiškų skyrių iš neseniai grįžusių iš Lietuvos su gerais išpuzdžiais — papasakokit!

Į lenkių galvą prieš visus Tamkevičius, Sadūnaites, ir „Saulutes“, Našlaicių globos komitetus, „Gatvės vaikų“ centrų savanorius ir neišskaičiuojamus kitus, kurie to gerio Lietuvai padeda pasiekti! Su Dievo pagalba jo vis daugės ir daugės.

Lietuvos žmonės, kurie teisingai supranta ir įvertina atgautą laisvę, taip pat ieško pragiedrulių dabartinėje nelengvoji situacijoje.

Anot mano pusbrolio Klaidėje: „pritariame tiems, kurie laisvoje Lietuvoje gyvenantys nedejuoja...“ Jis baigia savo sveikinimą, lyg mums visiems skirtą, šitaip: „Linkime visiems, neužmiršti savo žemės lopinėlio aplaistyto asaromis, apdainuoto tėvų ir senelių dainomis...“

„Jūsų visų laukiam visada, nes jūsų tėvynė yra Lietuva...“

Tad lankykim juos, kas galim, padėkim, kaip galim ir dekim tas mažas žvakeles, kurios ilgai išiliepsnos į didelį laužą.

Dalia Staniškienė
Mac Edonia, OH

NEUŽMIRŠTA PIRMŲJŲ LIETUVYBĖS NAMŲ ČIKAGOJE

Jaunimo centro taryba ir valdyba reiškia nuoširdžią padėką geradariams Viktorui ir Mildai Šatams už jų paramą gauti 5,000 dol. aukos paskyrimą.

West Towns Visiting Nursing Service, Inc. nepelno siekiančiai organizacijai užsadarus, Viktoras Šatas, būdamas jos tarybos narys, pasiūlė, kad iš palukanų Jaunimo centrui būtų paskirta auka. Jaunimo centro darbuotojai ypatingai įvertina šią dosnią auką, nes dabartinės šio centro sąlygos vis reikalauja didesnių pastangų ir kūrybingumo lėšų telkime. Nors Jaunimo centru naudojasi vis didėjantis skaičius naujai atvykusių tėvynaičių, jų aukos dar nepriylgsta šio centro išlaikymui reika-

lingų lėšų.

Kviečiame visus, ypač tuos, kuriems Jaunimo centras buvo jų lietuviško gyvenimo pirmieji namai, padaryti gyvas-tingumo auką. Tapkit šio centro globėjais, kad galėtumėm kartu puoselėti lietuvišką kultūrinę veiklą ir tęsti mūsų ypatingą užduotį: padėti lietuviškam jaunimui užaugti sąmoningais ir naudingais Lietuvos vaikais ir tikintais žmonėmis.

Marytė Utz
Chicago, IL

BAŽNYČIOJ AR SALĖJ?

Kai pradeda mažinti lietuvių kalbą šv. Mišias, tai tada būvę parapijos nariai mėgina sugrįžti laikinai, kad tas neįvyktų. Paliko tik dvi bažnyčios: Brighton Parke (jau mai-nosi) ir Marquette Parke. Mažai žmonių susirenka per sek-madienio Mišias ir labai mažos aukos. Palaiko dau-giausia atvažiuoję anksčiau, kurie dar neišmirė, ir jų pasi-likę vaikai.

Gyvename toliau nuo bažny-cios jau trisdešimt metų, bet vis tiek esam parapijiečiai ir palaikome Marquette Parke bažnyčią. Laidotuvių metu ne-seniai Mišios buvo laikomos salėje, kur nešventinta vieta. Ar negeriau ir patogiau baž-nyčioje? Kokia pagarba Die-vui? Atsiprašau už netikslų lietuvišką raštą, nes esu gimu-si Čikagoje.

Valeria Stanaitis
Oak Lawn, IL

DEJA, NE KLAIDA

Skačiau „Drauge“ apie Vie-nos valso pokylį. Malonu, kad pasisekė, jau pats laikas, kad nustotume verkšlėnė. Linkiu ir daugiau linksmų renginių turėti, čia Amerikoje. Bet kažin kodėl mane mažas vel-niukas gundo. Sako, parašyk, ir paklausk, ar „Draugas“ pa-darė klaidą, kad po pokylio vedėjos Jurgos Tautkutės fo-tografija parašė „Mis Lietuva 94“?

Visas angliškai kalbantis pasaulis sako „Miss“. Niekur dar nesu matęs „Mis“. Tikiu, kad tai laikraščio klaida, ir at-siprašysite „Miss Lietuva 94“.

Su geriausiais linkėjimais Laiškų ir Nuomonių skyriui.

Algirdas Skudzinškas
Baltimore, MD

Redakcijos pastaba. Deja, „Mis Lietuva 94“ nebuvo klai-dingai parašyta. Tai „moder-ni“ lietuvių kalba ir Lietuvoje dabar nuolat renkamos „Mis tokia ar tokia“. Matot, nereik-lia maišyti su amerikietiško-mis „Miss“... DB.

DISKUSIJOS BE ATSAKOMYBĖS

„Draugo“ (gegužės 26 d.) Laiškų skyriuje Leonidas Ra-gas laiške „Nepriklausomybė ir atsakomybė“ reiškia savo

nuomonę apie mano straipinį „Trys nepriklausomybės“ („Draugas“, bal. 12 d.). Savo istorines žinias ir pastabas Leonidas Ragas pagrindžia: „iš kitų šaltinių, žmonių, ku-rie tuo metu gyveno provin-cijoje, toliau nuo Kauno, tenka išgirsti...“

Esu nustebintas, kad L. R. istorinės žinios apie to meto įvykius ir Lietuvos Laikinąją vyriausybę sutampa su šio Lietuvos (ne išeivijos) daugumos ano meto istoriniu žinojimu. Sovietinė valdžia per 40 metų darė didžiausias pastangas išplauti iš lietuvių smegenų bet kokias žinias apie 1941 m. tautos sukilimą ir Lietuvos Laikinąją vyriausybę. Mokyklose sukilimo pamėninėjimas buvo laikomas priešvalstybine veikla ir baudžiamas ištėmimu į Sibirą. Istorinių momentų palygini-mui primenu, kad visos trys nepriklausomybės buvo pas-kelbtos laike Lietuvos okupa-cijų. 1941 m. birželio 23 buvo ypatinga, nes mūsų krašte vy-ko pirmos fronto linijos karas su karo ir okupacijos įstaty-mais. Buvo daug sunkesnės aplinkybės, negu praėjus me-tams po 1990 kovo 11 neprik-lausomybės paskelbimo, kai Lietuva neturėjo pakankamai policijos ar kitos jėgos apginti Seimui ir Vilniaus TV bokšto sauso 13, užpuolus sovietų kariuomenei. Ar Leonidas Ra-gas turėtų drąsos apkaltinti Aukščiausiąją Tarybą, kad lei-do sovietų tankams traukintis tada Lietuvos piliečius? Bent išeivijoje neleistina lietuviui inteligentui nežinoti 1940-1941 metų Lietuvos istorijos. Kad nereiktų skaityti vien tik Tomo Venclovo ir kitų panašių kairiųjų liberalų „is-torinius“ rašinius, kurie agre-syviai mėgina keisti Lietuvos istoriją, patariu perskaityti Lietuvos Laik. Vyr. posėdžio nr. 35 protokolą, kuris yra tik-ras dokumentas su trylika pa-rašų. Sužinosite, kokiose sąly-gose vyriausybė veikė ir kiek daug padarė. Sovietų komu-nizmas ir vokiečių nacionalso-cializmas buvo lygos lietuvių tautos ir valstybės priešai. Lietuvos Laikinąją vyriausybę buvo antinacinė, jos nariai ri-zikavo savo gyvybę kiekvienu momentu, daugelis jų vėliau atsidūrė koncentracijos sto-vyklose. Kariuomenės ir ges-tapo cenzūra veikė nuo pirmos dienos ir neleido vyriausybei spaudoje skelbti potvarkių, todėl kai kurios tolimos vie-tovės ne viską žinojo. Kai ku-rie jaunieji istorikai naudojo nacių padirbtais dokumentais, kurie yra be parašų, ir jais remdamiesi, kaltina to meto vyriausybę.

Dėl sakinio „nutausdami liksime tik trąša svetimam kraštui“ — sutinku, aciu už pastabą. Užuot žodžio „trąša“ reiktų vartoti „įnašą“ šio svetingo krašto kultūrai, tada ir Dick Butkaus nereiktų mi-nėti. Pavyzdžiui gali būti be-veik visa 1947-1952 metų lie-tuvių imigrantų karta, kurie vadinomės tremtiniais. Šiame laikotarpyje atvykę lietuviai daug davė Amerikos ir lie-tuvių kultūrai. Tą žodį minėda-mas, žiūrėjau teigiamai, ne-apeliuodamas į tuos ateivius ir čai gimusius, kad neverta išsivadėti atsivertus ar tėvų perduotas lietuviškas. Dviguba kultūra pilietį dvasiškai daro

turtingesnį, dvikalbiar net pa-geidaujami.

Kazys Ambrozaitis
Dune Acres, IN

TURĖJO GRAŽINTI PAVOGTĄ SENIENĄ

Istorinių ir priešistorinių senienų, archeologinių radinių ir kitų vertingų daiktų nele-galus veršalas labai plačiai pasklidęs ir prekeiviams at-neša apie 160 milijonų dolerių pelno.

Jeigu senienos atpažis-tamos ir nustatoma jų kilmė, paprastai po teismo grąžina-mos teisėtiems savininkams — valstybei, iš kurios paim-tos. Taip šimet Didžioji Brita-

nija grąžino Egiptui senovės (iš maždaug 13 šimtmečio pr. Kr.) karalienės Nefertari bius-tą, 1990 m. slapta išvežtą iš Egipto ir parduotą antikvarui kaip reprodukciją. Britų mu-ziejui nustatius, kad Nefertari biustas autentiškas, antikvaro savininkas sutiko jį atiduoti teisėtam savininkui — Egipto valstybiniam muziejui, kur saugomi neįkainuojamos ver-tės archeologiniai radiniai.

* Kauno alkoholio bendrovė „Stumbras“ viliasi, kad Lietuvos valdžia priims politinį sprendimą dėl biologi-nio kuro naudojimo ir sudarys teisinį pagrindą gaminti jo skiedimui reikalingą spirita.

(Ela)

A. + A.

Skautininkui VLADUI UŽUBALIUI

išėjus Namo, liūdime drauge su sese NIJOLE ir jos skautiška šeima.

„Pelėdų“ skiltis

A. + A.

Skautininkui KEISTUČIUI KODAČIUI

mirus, reiškiam gilią užuojautą jo žmonai, skautininkei KUNIGUNDAI KODATIENEI ir visai šeimai.

Detroito „Gabijos“ ir „Baltijos“ tautų sesės ir broliai

A. + A.

MARIJAI MICKEVIČIENEI

užbaigus šią gyvenimo kelionę smulėjoje Kalifornijoje, nuoširdžiai užjauciamės jos sūnus: ADOMĄ, TADĄ, STASĄ, AUDRIŲ, VYTAUTĄ, dukrą GRAŽINĄ, brolius MEČĮ ir VYTAUTĄ AUKŠTUOLIS ir seseris J. KALNIETIENĘ ir O.DAINIENĘ bei jų šeimai.

Danutė Sulskienė
Regina ir Vitas Arnauskai
Gražina ir Albinas Reškevičiai
Danutė ir Gediminas Drazdžiai
Irena ir Jerry Matz
Algis ir Laimutė Antanėliai

A. + A.

STEFANIJAI ČESNIENEI

mirus, jos dukroms ALDONAI ir SILVIJAI, sūnui JUOZUI su šeimomis ir kitiems artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą.

A. Balbatienė
K. Gaižauskienė
M. Miklienė
G. Modestienė
V. Palčiauskienė
E. Purulienė
O. Šiaudikienė
S. Vaškienė
L. Žvynienė

A. + A.
VALERIJA DLUGAUSKIENĖ STRAZDAITĖ

Neilgai sirgusi, staiga mirė 2000 m. gegužės 24 d., Fort Worth, Texas, sulaukusi 78 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Į Ameriką atvyko 1949 m. Gyveno New Britain, CT. Po a.a. vyro Juozo mirties, persikėlė į Texas, kur gyvena dukra Regina ir sūnus Juozas su šeimomis.

Šv. Mišios už Velionės sielą buvo atnauštos gegužės 27 d., Fort Worth, Texas. Amžinam poilsiui palaidota šalia anksčiau mirusio vyro Juozo New Britain, CT.

Prašome gimines ir pažįstamus mūsų mylimą Mamytę prisiminti savo maldose.

Nuliūdę: dukra Regina, žentas Aloyzas, sūnus Juozas su žmona Kim, anūkai Michael Grikis, Linas Grikis, Katie Dlugauskas, sesuo Tera Trečiokas ir giminės Lietuvoje.

A. + A.

ONA STANAITIENĖ

Pranešu draugams ir pažįstamiems, kad 2000 m. gegužės 26 d., sulaukusi 93 metų mirė Ona Stanaitienė. Palaidota šalia savo vyro a.a. Mat. dr. Otono Stanaitio, mirusio 1997 m. gegužės 5 d., Racine, WI.

Nuliūdę liko: sesuo Marta Stanaitis, su kuria a.a. Ona gyveno paskutiniuosius 3 metus; du sūnūs — Paulius su žmona Becky, gyvenantis IL, ir Alfredas su žmona Bertha, gyvenantis Floridoje; trys anūkai bei kiti giminės.

Liūdinti Marta Stanaitis.

A. + A.

MARIJA GALECKIENĖ ČIEDAITĖ

Mirė 2000 m. birželio 6 d., 4:30 v.v., sulaukusi 98 metų.

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Gimė Latvijoje, Liepojoje. Amerikoje išgyveno 37 metus.

Nuliūdę liko: dukte Aldona Černiauskienė, žentas Kazys, anūkas Kęstutis su žmona Peggy, proanūkai Michael, Jason ir Nicholas Černiauskai bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Mykolo.

A.a. Marija priklausė Putnamo Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjams, priklausė Rožantiaus klubui Šv. Marijos Gimimo parapijoje.

Velionė pašarvota penktadienį, birželio 9 d., nuo 3 iki 8 v. v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St., Chicago, IL. Laidotuvės šeštadienį, birželio 10 d. 10:00 val. ryto Velionė bus atlydėta į Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a.a. Marija bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

Tauriam Mažosios Lietuvos mylėtoji ir paskutiniam Klaipėdos krašto laisvinimo savanoriui

A. + A.

Teisininkui JONUI DAINAUSKUI

Amžinybėn išėjus, jo šeimai ir artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis
Mažosios Lietuvos Lietuvių draugija
Mažosios Lietuvos fondas

Mielam Broliai skautininkui

A. + A.

VLADUI UŽUBALIUI

išėjus Namo, liūdime drauge su visa jo skautiška šeima: sesėm NIJOLE, DOVILE ir broliu ARVYDU.

„Verpsčių“ būrelis

Jaunimo centro tarybos pirm. Vaclovas Momkus ir valdybos pirm. Marytė Utz prima iš Mildos Šatienės 5,000 dol. auką, kurią paskyrė West Towns Visiting Nursing Service, Inc.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Cepelinų pietus šį sekmadienį, birželio 11 d., rengia BALFO Marquette Parko skyrius. Jie prasidės tuoj po 10:30 val. r. lietuviškų pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje – šios parapijos salėje. Bus dovanų paskirstymas ir trumpa meninė programa. Savo atsilankymu paremsite BALFą ir šalpos reikalingus brolius ir seseris Lietuvoje.

Amerikos vidurio vakarų Lietuvos Vyčių vasaros susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, birželio 10 d., Pasaulio lietuvių centre, Bočių salėje, 14911 127th Str., Lemont IL. Susirinkimo šeiminiškai yra Lietuvos Vyčių 157 kuopa. Pradžią – 11:30 val. r. priešpiečiai – punktualiai, o po to 12:30 val. p.p. – susirinkimas. Vietas priešpiečiams užsakykite, skambindami Terry Strolia tel. 708-687-1430. Kviečiamas dalyvauti visų kuopų narius.

Stasė Petersonienė trumpai kalbės apie liūdnasias traagiškojo birželio dienas per minėjimą, kurį ruošia JAV LB Brighton parko bendruomenė. Minėjimas, kuriame dalyvaus Vytauto Didžiojo šauliai ir ramovėnai, vyks birželio 11 d. 10:30 val. r. M. Marijos Nekalto prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44 Str.). Po Mišių eisime prie kryžiaus, bus padėtas vainikas – simbolis nelaimingųjų atminimui. Visi kviečiami.

Antanas Pauzuolis atspausdina, kad aprašydamas a.a. fil. Jono Dainausko šermentis ir šv. Mišias, praleido solistą Vaclovą Momkų, kuris, akompanuojant prof. Algii Zabornui, atliko religines giesmes.

BRONIUS MASIOKAS – PLC RĖMĖJAS

Inžinierius Bronius visad remė Pasaulio lietuvių centrą. Dar prieš netikėtą mirtį buvo besirengias atsiliepti į velykinių centro vėjų. Deja, nespejo. Jo seseris nusprendė centrui padovanoti a.a. Broniaus Masioko vardu du dailininko Antano Tamošaičio iš Kanados idomius paveikslus. Juos planuojame iškabinti Bočių menės prieangyje.

Kęstutis Ječius

Dailininkė Danguolė Kuolienė ir Austė Kuolaitė iš Californijos įsijungė į savanorių gretas, kad padėtų įgyvendinti Charakterio ugdymo programą gatvės vaikų centruose Vilniuje. Nepraleiskite šios progos atostogauti Lietuvoje ir pabendrauti su apleistais, nuskriaustais Lietuvos vaikais. Skambinkite Ritai Venclovienei tel. 847-940-0233; elektr. paštas, venclova@aol.com

Čikagos skautininkų draugovės sueiga antradienį, birželio 13 d., 10:30 val. ryto vyks Jaušimo centre. Visos narės skautininkės kviečiamos. Ypač laukiamos neseniai į skautininkį laipsnį pakeltosios sesės.

Santuokos pažadų atnaujinimas įvyks jau šį sekmadienį Ateitininkų namuose. Kun. Antanas Saulaitis birželio 10 d. vadovaus pamaldoms, kurios prasidės 6 val. v. pavesin-game Ateitininkų namų ažuolynė. Po pamaldų bus progos pasilinksinti, pasidžiaugti, nes gros nuotaikinga muzika ir bus paruoštos lengvos vaišės. Norintys dalyvauti, prašomi registruotis skambinant Grasiškai Reinytei tel. 708-352-3405 ar Pam Baukus 630-325-9772.

Baisų Birželių minint lietuviškos šv. Mišios Beverly Shores, Indianoje, šv. Onos bažnyčioje bus aukojamos sekmadienį, birželio 18 d., 1 val. p.p. Po pamaldų – kavutė. Visi kviečiami.

Laisvalaikis

Nuo miesto triukšmo vasarą galite pabėgti į ramų oranžerijos kampelį – gėlių ir egzotiškų augalų karalystes, įsikūrusias Lincoln Parko (2400 N. Stockton Dr.; tel. 312-742-7726) ir Garfield Parko (300 N. Central Park Ave.; tel. 312-746-5100) gėlių soduose. Dar viena žinia! Garfield Parko oranžerija nemo-kamai iš miesto centro galite patekti važiuojant troleibusu! Yra trys išvykimo vietos – Chicago Omni Hotel, Chicago Cultural center ir Chicago Hilton and Towers. Informacija tel. 312-746-5100.

Tėvų marijonų vienuolynė Lietuvos krikščionių demokratų partijos rėmėjai šaukia susirinkimą. Jis vyks birželio 20 d. 7 val. v. Dalyvauti kviečiami ne tik rėmėjai, bet ir visuomenė. Susirinkime išgirsime vėliausias žinias apie šią krikščionišką partiją.

PLC VADOVYBĖS 2000 METŲ KADENCIJAI

Š. m. vasario 27 d., metiniam narių susirinkime buvo išrinkti ar perrinkti 7 tarybos nariai. Gegužės 21 d. antrame tarybos posėdyje tarybos pirmininku perrinktas Rimantas Griškėlis. Tame pačiame posėdyje taryba patikėjo Kęstutii Ječiui valdybos pirmininko pareigas ir patvirtino pristatytą valdybą. K. Ječius pagal PLC nuostatus tapo 15-tas tarybos narys.

Tad 2000 metų kadencijai PLC taryba susideda iš Rimanto Griškėlio – pirmininko, Vytauto Germano, Kęstutio Ječiaus, Danos Gylienės, Juozo Kapacinsko, Marius Kasiniūno, Povilo Kiliaus, Romo Kroono, Vytenio Lietuvninko, Alės Lieponienės, Antano Razmos, Jr., Genės Rimkienės, Donato Siliūno, Violetos Strickienės ir Vitalijos Vasaitienės. Protokoluoti ir toliau sutiko Sigita Miknaitis.

PLC valdyba susideda iš pirmininko Kęstutio Ječiaus, iš-dininko Algirdo Sauliaus ir narių: Bronės Nainienės, Dailios Povilaitienės, Vytauto Germano, Zeniaus Mereckio, administratorės Violetos Karalienės. Teisiniais patarėjais sutiko būti Rimas Domanskis ir Vytenis Lietuvninkas.

Centre planų visuomet yra. Svarbiausia yra patenkinti centro narius, vartotojus, nuomininkus ir lietuvių visuomenę. Centre renginių netrūksta. Štai, švęsti Tėvų dieną rengiamas neeilinis koncertas. Pakeliui į Carnegie Hall, New York, centre koncertuos du jauni gabūs muzikos virtuozai Vilhelmas Čepinskis, smuiku, ir Guoda Gedvilaitė, fortepijono. Po to gegužinės, madų paroda. Kalėdų mugė, Kūčių stailas. Nauji metai ir t.t. Kviečiame ir toliau lankyti centro renginius, dalyvauti centre viešloje, nesustoti centro rem-ti.

Kęstutis Ječius
pirmininkas

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis

NEIPRASTAS TALENTAS

„Labai talentingas jaunuolis. Jis ne tik puikus virtuozas, bet ir labai aukštos kultūros smuikininkas. Jo grojimas man sukėlė asociacijas su fantastišku smuikininku J. Heifetzu muzikavimu. Tiesą sakant, jau seniai negirdėjau taip jaudinančiai grojančio jauno žmogaus“, – apie lietuvių smuikininką Vilhelmą Čepinskį dar visai neseniai sakė lordas Jehudi Menuchin.

Vilhelmas gimė 1977 m. Kaune muzikų šeimoje. Jo mama – operos dainininkė, o tėvas – smuikininkas ir dirigentas. Mokyti smuiku Vilhelmas kartu su tėvu pradėjo būdamas ketverių, būdamas septynerių – pirmą kartą Kauno filharmonijoje surengė savo solinį koncertą, o būdamas dešimties – berniukas kaip solistas debiutavo su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru. Nuo to laiko Vilhelmas laimėjo daug tarptautinių smuikininkų konkursų, o taip pat atliko šimtus solinių recitalių ir solinių koncertų kartu su įvairių šalių orkestrais.

1991 metų istorinę dieną, kada Lietuvos vėliava buvo pakelta Jungtinės Tautos, V. Čepinskis dalyvavo čia kaip šio renginio svečias-atlikėjas. Tais pačiais metais jaunasis muzikantas kartu su Jordanijos ir Graikijos karalienėmis buvo apdovanotas Maria Pia Fanfani medaliu. 1994-aisiais Vilhelmas su didžiausiu pasisekimu koncertavo su žymiųjų „Maskvos virtuozų“ kameriniu orkestru diriguoju Vladimir Spivakov. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras įtvirtino tradiciją kiekvieną savo koncertinį sezoną pradėti ir užbaigti V. Čepinskio pasirodymu.

1997-ieji Vilhelmui buvo ypač sėkmingi. Gegužės mėnesį Vilniaus festivalyje jis muzikavo kartu su smuikininku Youri Bashmet ir Maskvos solistų ansambliu. Birželį su simfoniniu orkestru debiutavo garsojoje Carnegie Hall. Tais pačiais metais buvo išleista ir pirmoji muzikanto kompaktinė plokštelė, kurioje kartu su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru diriguoja Juozui Domarkui atliekamas kompozitoriaus Sibelius Koncertas Nr. 2 ir Sarasate „Carmen“ Fantazija. Antroji kompaktinė plokštelė pasirodė 1998-aisiais, joje puikavosi Schostakovich Pirmojo koncerto įrašas. „Frankfurter Rundschau“ apie smuikininko koncertus taip rašė: „Puiki technika liudija neprastą talentą. V. Čepinskio grojimas efektingas, bet nesiekiantis išorinės sensacijos.“

Prieš kelias dienas Čikagos lietuvių pasiekė džiugi žinia – žymusis smuikininkas atvyksta į Čikagą, kur prieš savo koncertą Carnegie Hall birželio 27 d. kartu su pianiste Guoda Gedvilaitė surengs vieningą koncertą. Birželio 18 d., kitą sekmadienį, 1 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre jie atliks įvairią programą, čia bus galima įsigyti ir muzikantų įrašytą kompaktinių plokštelių. Bilietai į koncertą par-duodami kiekvieną dieną Pasaulio lietuvių centre.

KNYGOS APIE V. JAKUBENĄ PRISTATYMAS

Prieš daugiau kaip 5 metus muzikologė dr. Loreta Venclouskienė Čikagos ir jos apylinkėse gyvenančiai lietuvių visuomenei evangelikų-liuterų Tėviškes parapijoje pristatė savo iš Vlado Jakubėno straipsnių ir recenzijų sudarytą nemažos apimties dviejų tomų leidinį, išleistą Lietuvos muzikos akademijos, susilaukė iš muzikos ir literatūros žinovų atitinkamo įvertinimo.

Neseniai Čikagą pasiekė ir Irenos Skomskienės sudaryta bei paruošta knyga apie Vladą Jakubėną – kaip „kompozitorį, pianistą, kritiką, publicistą ir pedagogą“, kurią praėjusiais metais patraukliai išleido Lietuvoje esantis draugijos skryvis Jono Petronio leidykloje Kaune. Knygos spausdinimas pareikalavo nemažai Vlado Jakubėno draugijos skryvių tiek Čikagoje, tiek ir Lietuvoje pastangų, be to, jos išleidimą paremė ir Devenų kultūros fondas.

Šios knygos pristatymas draugijos pirmininko Edvardo Šulaisio pastangomis įvyko gegužės 22 d. toje pačioje Tėviškes parapijoje. Į pristatymą atsilankė nemažas skaicius lietuvių, susidomėjusių šia knyga. Prof. Vladas Jakubėnas nebuvo Tėviškes parapijos narys, jis suartėjo su parapija tik vėlesniais metais. Jam atvykus į Čikagą ir vėl susitikus su kun. lic. Jonu Paupe-ru, pažįstamam iš Kauno laikų, jis buvo pakviestas vargonininko pareigoms ir senąją lietuvių evangelikų-liuterų statytą Ziono parapijos bažnyčią prie Cermak Road ir Bell gatvių sankryžos. V. Jakubėnas ėjo vargonininko pareigas ir jo vėliau įsteigtoje lietuvių evangelikų-reformatų bažnyčioje. Su lietuvių evangelikų-liuterų Tėviškes parapija jis suartėjo per kunigą, vėliau vyskupą Aną Trakį, kuris pakvietė jį ne tik padėti parapijos ruošiamos Verbų sekmadienio Giesmių vakaro programos atlikimui, bet ir sudarmonizuoti parapijos chorui, kurį kurias Mažojoje Lietuvoje mėgiamas laudies giesmes. Taip jis metams bėgant suharmonizavo daug evangelikų-liuterų laudies giesmių, skirtų Tėviškes parapijos chorui, kuriam ilgą laiką vadovavo Jurgis Lampaštas. Tad ir šią knygą pristatymo dieną pamaldų metu bažnyčioje kompozitorius buvo prisimin-tas jo suharmonizuota laudies giesmė „Tyloj Tu švenčiamasis“, kurią atliko parapijos choras, akompanuojant Juraitei Lukminienei.

Vėliau parapijos salėje, išėjus į sceną jo stovėjo Vlado Jakubėno pianinas, kurio pagalba buvo harmonizuojamos giesmės ir kuriamos dainos). Evardas Šulaitis, pristatydamas kaip Vlado Jakubėno draugijos pirmininkas, įžangi-nėje savo prakalboje pabrėžė, kad Irenos Skomskienės knygoje „atsispindi visas Vlado Jakubėno kūrybinis gyvenimas, palikimas“. Tėviškes parapija esanti kompozitoriaus namai, kuriuose yra jo kūrinių originalai, nes Lietuvoje iki šiol tėra tik šių kūrinių nuorašai. Originalų pervedimas į Lietuvą kol kas paliekamas ateitai. Šiuo metu Lietuvoje jau pradėtos leisti knygos apie V. Jakubėną, rengiami koncertai Vilniuje, Kaune ir jo gimtuosiuose Biržuose.

Kaune kompozitorius atidengta paminklinė lenta. Šios knygos sudarymu pradėjo rūpintis prof. Anicetas Armi-nas, bet dėl jo mirties, šį darbą perėmė Irena Skomskienė. Ji dar net iki šios dienos trūkis šioje srityje. Tėviškes parapijos klebonas,

vyskupas Hansas Dumpys, sveikindamas atvykusiuosius į šios knygos pristatymą, pabrėžė vėlionio kompozitoriaus artimą bendradarbiavimą su Tėviškes parapijos choru, kuriam skirdavęs savo harmonizuotas giesmes ir kantatas. Choras, Jurgii Lampaščiui vadovaujant, atlikdavo šiuos kūrinius Giesmių vakarų metu bažnyčioje, kompozitoriui Vladui Jakubėnui asmeniškai padedant. Vyskupas Hansas Dumpys siūlė išleisti kompozitoriaus kūrybos kompaktinį diską arba juosteles. Kai kurios giesmės ir kantatos buvo išleistos anksčiau plokštelėse, kuriomis mes dar ir šiandien gerimės. Vyskupas Hansas Dumpys patvirtino, kad V. Jakubėno archyvas yra Tėviškes parapijoje. Kad būtų galima jį išlaikyti amžiams, ieškoma saugios vietos, jo stropiam išsaugojimui ateitai.

Popietės pavairinimui buvo padaryta muzikinė įtampa. Jos metu Aldona Buntinaitė padainavo dvi Vlado Jakubėno sukurtas dainas: „Atplaukė antlė“ ir „Ruduo“, joms akompanavo Juraitei Lukminienei paties kompozitoriaus naudotu pianinu. Po šių dviejų dainų lietuvių evangelikų-reformatų bažnyčios kun. diakonė Erika Dil-lyte-Brooks, dėkodama vyskupui Hansui Dumpiui už paramą saugojant jos dėdes kompozitoriaus Vlado Jakubėno kūrinius ir dabar minint jo 96-į gimtadienį bei paties vysk. Hanso Dumpio kunigavimo 40 metų jubiliejų, jį išteikė jam draugijos ir Devenų fondo vardu Irenos Skomskienės knygą „Vladas Jakubėnas“.

Po to patią knygą pristatė muz. Faustas Strolia. Čikagos lietuviškai visuomenei gerai pažįstamas Faustas Strolia išsamiai apžvelgė šią Irenos Skomskienės sudarytą knygą, kurioje surinkti net „20 kompozitoriaus amžinųjų prisiminimai“. Knygoje yra plati Algimanto Kalinausko apžvalga apie Vladą Jakubėną „kaip žmogų, menininką ir kūrėją“, aptariama jo kūryba, jo išliekamoji vertė tautos kultūros istorijoje.

Kiek iš V. Jakubėno biografinių žinių sužinojome, jis užaugo „įprastųjų inteligentų apylinkėje“ tėvas buvo evangelikų-reformatų dvasininkas, vėliau šios bažnyčios superintendentas ir Kaune, net Vytauto Didžiojo universitete, – evangelikų teologijos fakulteto vadovas. Jo motina ir viena teta mėgdavo skambinti pianinu. O pagal bendramokslų pasakojimą V. Jakubėnas būvęs guvaus proto. Jo pirmas opus buvo kūrėnis pagal Kazio Binkio žodžius – „geles iš šieno“, kurį jis sukurė, būdamas vos 20 metų. (Šį kūrinių skyrė savo sesutei Halinai Jakubėnaitėi. VB).

V. Jakubėnas ima ir vyksta į Kauną, bet nusivylęs ten muzikos mokykla, vaziuoja į Klaipėdą pas Stasį Šimkų. Kitą rudėnį jau persikelia į Rygą. Rygoje išlaikęs egzaminus ir fortepijono ir kompozicijos klases, mokosi kompozicijos pas latvių tautinės muzikos patriarchą Jazeps Vitola. Vėliau žymus latvių muzikos kritikas J. Zalytis pranašavo jaunajam Vladui Jakubėnui didelę kompozitoriaus karjerą. Po sugrįžimo į Kauną, jis surengė savo koncertą. Pagal Jono Bendoriaus recenziją jaunasis muzikas buvo sugretintas su Kazimieru Banašiu ir net su Kauno muzikos mokyklos direktoriumi Juozu Gruodžiu. Tuo dar nepasitenkindamas, išvyko į Berlyną. Berlynas tuo laikui buvo laikomas modernios muzikos sostine. Čia V. Ja-

kubėnas studijuoja pas Franz Schreker, pas vieną iš žinomiausių XX amžiaus operų kūrėjų. Būdamas Berlyne daug išmoko ir susiformavo kaip muzikas ir kompozitorius. Užsiėmęs kamerinių ir simfoninių veikalų kūryba, sudarė ir savo styginį kvartetą, kuris tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos vakare susilaukė teigiamų atgarsių. Po šio koncerto prof. dr. H. Springer „Deutsche Tageszeitung“ laikraštyje gyrė autorių: „Kupinas gyvybės veiklas, išaugęs tautinės muzikos dif-fuozėje, pilnas kraujo ir muzikalumo“. Jo kūrinius atliko ir Berlyno radijo orkestras. V. Jakubėnas, sugrįžęs į Kauną ir pastebėjęs, kas vyksta Kauno konservatorijoje, atsisakė jam siūlomų direktoriaus pareigų. Vis vien jam rūpėjo lietuvių tautos muzikinis švietimas Lietuvoje. Jis nuolat rašė ir spaudą muzikines kultūros klausimais, tapo vienu iš mėnesinio žurnalo „Muzikos barai“ redaktorių, kartu ir nuolatiniu bendradarbiu. V. Jakubėno straipsniai pasirodė ir užsienio spaudoje. Jis rašė ir svetimomis kalbomis, jo kalba buvo sklandi. Sunkiausioms temoms buvo surasti paprasti žodžiai, kritikoje pradedantiesiems kompozitoriams daug ką dovanojo, tik iš pažangusiųjų reikalavo kokybės. Įsijungė į įsikūrusią filharmonijos draugiją, siekdamas šviesti Lietuvos miestus ir provinciją tradicine ir naujesnių laikų muzika.

Po karo DP stovyklose Vokietijoje V. Jakubėnas parašė studiją anglų kalba „The evaluation of lithuanian music“ apie lietuviškos muzikos vystymąsi; ją vėliau praplėtė, pavadindamas „Lietuviškos muzikos kelias 1918-1949 m.“ Kalinausko žodžiais, jis per žurnalistiką stengėsi įįjudinti snūduriuojančią visuomenę, kuri, Jakubėno nuomone, „mažoje valstybėje gali kultūrinėse srityse lengvai pasidaryti stovinčio vandens bėklė“. Jakubėnas siejo, kad naujoji lietuvių inteligentija esanti tokia abejinga sava muzikai. Jis sakė, kad staiga „atskilęs nuo savo etniškai stabilaus kamieno – kaimo, naujai iškeptas miestionis valdininkas nematytai greit išpuiko. Tik vakar išlipęs iš klumpių, sėdėdamas Kauno „Versalyje“, gyrėsi tikru Paryžiumi“. Kiek atlytęs V. Jakubėnas vėliau prisipažino, kad negalime visų norus ir skonių „reguluoti nutarimais ir rezoliucijomis“. Ka nors kritikuodamas, visados stengdavosi likti kuo objektyvesnis.

Knygos pristatymą muz. Faustas Strolia baigė prof. Vlado Jakubėno mintimis, kuriomis pats kompozitorius užbaigė savo pranešimą 1967 m. išseivijos kultūros kongrese.

Faustui Stroliai užbaigus šį knygos pristatymą, klausytojų tarpe buvo Algirdas Sabonis, atvykęs iš Lietuvos, sveikino Vladą Jakubėno draugiją ir jos pirmininką Edvardą Šulaitį, linkėdamas ir toliau išsaugoti šio kompozitoriaus muzikinį palikimą.

Po knygos pristatymo buvo rodoma filmajuostė, nufilmuota Vlado Jakubėno 90-ojo gimtadienio minėjimo metu Vilniuje. Vėliau baigiantis šiam susitikimui Edvardas Šulaitis sakė, kad jis „jautė savotišką pareigą grąžinti Vladą Jakubėną ir jo kūrybą į Lietuvą“. Tam darbui jis pašventęs net 15 metų. Dabar jau daug padaryta. „Mano ir mūsų draugijos misija, ko gero, artėja prie pabaigos, tačiau kiek dar leis mūsų sveikata ir laikas, ryšies dar daugiau nuveikti“, sakė Vlado Jakubėno draugijos pirmininkas Edvardas Šulaitis. Valteris Bendikas

Akademikai skautai prie J. Dainausko kapo šv. Kazimiero kapinėse birželio 2 d. Meldžiasi prel. Ignas Urbonas E. Šulaisio nuotr.

Skelbimai

ČIA
GALEJO BŪTI
JOSŲ
SKELBIMAS...

Susitikimų planai Lietuva per
TRANSPAK
Speciali nuolaida PINIGŲ
persiuntimui
(Išstaiga „Draugo“ pastatė)
Tel. 1 773 838 1050

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Slutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkimui ir pardavimui jums nuosirdžiai patarnaus, duodamas komiso nuolaidą, Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbas su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730.

• Baltijos kraštų meno paroda ir vidurvasario po-būvis, vadinamas „Baltic Art Exhibition and Summer Solstice Reception“ vyks penktadienį, birželio 23 d. Čikagos Simfonijos centre, 220 South Michigan Ave, 6 val. vakaro. Sukviessime kitataučius draugus ir patys pasidžiūti Lietu-vo, Latvijos ir Estijos ža-vingų šiuolaikinių menu ir idomiais vidurvasario pap-ročiais. Bilietų kaina: \$30 iš anksto, \$40 tą vakarą. Re-zervacijos: 630-986-8613.